

Маърифати

Расулуллоҳ

(салаллоху алайҳи ва саллам)

Ва

Саҳобағони

киром

(Разияллоху анхум)

2006.

Бо калами Абулқосим Сўхроби
Конибодоми.

COOPERATIVE OFFICE FOR CALL
AND GUIDANCE EASTERN JEDDAH

P.O.BOX: 102137-JEDDAH21321K.S.A. TEL: 6200005(5 LINES)-FAX: 6240398

Маърифати

Расулуллоҳ

(салаллоҳу алайҳи ва саллам)

Ва

Саҳобағони

киром

(Разияллоҳу анҳум)

2006.

Бо калами Абулқосим Сўхробӣ
Конибодомӣ.

Сарсухан.

Бисмиллоҳир раҳмонир раҳим.
Ҳамду ситоиши беҳад ба Парвардигори
оламиён. Ва салому дуруди бепоён ба
Пайгамбари охируззамон, ҳазрати
Муҳаммад алайҳис салоту вас салом, ва
ба чамиъи саҳобагону оли киром.
Аммо баъд: Оллоҳ таъоло дини мубини
Исломо ба воситаи Ҳазрати
Муҳаммад алайҳис салоту вас салом
баён кард, бинобар ин шинохтани он
ҳазрат ба тамоми инсонҳо вочиб аст. Ва
саҳобাগони киром дини Исломо аз
забони мубораки Расулуллоҳ
саллаллоху алайҳи ва саллам пурра
омӯхта онро ба уммати Расулуллоҳ
саллаллоху алайҳи ва саллам
расониданд. Ва ин дини муқаддаси
Ислом ба воситаи Саҳобাগони киром ба
машриқу мағриб пахн шуд. Бинобар ин
шинохтани саҳобাগони киром низ

вочиб аст. Дар ин рисола барои шумо
сираи беҳтарин халқи Худо Ҳазрати
Пайғамбармон Муҳаммад алайҳис
салоту вас салом, ва сираи беҳтарин
шахсони уммати Исломо баён кардам.
Аз Оллоҳ субҳонаху ва таъоло
меурсам ки нависандаю хонандагонро
дар дину дунё хушбахтарин инсонҳо
гардонад, ва дар охират ҳамроҳии
Расулуллоҳ ва Саҳобагони киром
вориди чаннати фирдавс гардонад.
(Омин)

Фасли аввал:

Маърифати Расулуллоҳ

(салому дуруди Оллоҳ таъоло ба
Расулуллоҳ бод)

Хонандагони азиз!

Беҳтарин сухан, сухани Оллоҳ субҳонаху ва таъоло аст, ва беҳтарин роҳ, роҳи Расулуллоҳ (саллаллоху алайхи ва саллам) аст, ва тамоми некиҳою хушбахтиҳои дину дунёю охират, дар ибодати Оллоҳ Субҳонаху ва Таъоло, ва дар итоати Расулуллоҳ (саллаллоху алайхи ва саллам) аст.

Афзалият байни махлуқот

Оллоҳ Субҳонаху ва Таъоло тамоми махлуқотро офарид, ва баъзеи онро аз баъзеи дигар афзал гардонид. Ва аз замону маконҳо беҳтарини онро ихтиёр кард. Аз

шаҳрҳо Маккаю Мадинаро ихтиёр карда аз тамоми шаҳрҳо афзал гардонид. Ва аз моҳҳо моҳи мубораки рамазонро ихтиёр карда аз дигар моҳҳо афзал гардонид. Ва рӯзи Чумъаро афзалтарини рузҳои ҳафта гардонид. Ва ибодати шаби қадрро, аз 1000-моҳа ибодат афзал гардонид. Ва инсонро аз тамоми ҳайвоноту махлуқот афзал гардонид. Ва Оллоҳ таъоло барои икромии инсон фариштаҳоро амр кард ки, ба одам (алайҳис салоту вас салом) сачда кунанд. Ва Оллоҳ Таъоло дар Қуръони карим, муқаррам будани инсонро баён карда гуфт:

"و لقد كرّمنا بني آدم (اسراء-70)

"Дар ҳақиқат мо фарзандони Одамро икром кардем" (яъне аз дигар махлуқоту ҳайвонот афзал гардонид)

Бехтарини фарзандони одам
Ва Оллоҳ Субҳонаҳу ва таъоло баъзе инсонҳоро низ аз баъзеи дигар афзал гардонид, муъминро аз кофир афзал гардонид, ва некукорро аз гунаҳкор афзал гардонид, ва пайғамбаронро аз тамоми махлуқот афзал гардонид. Ва расулҳоро аз пайғамбарон афзал гардонид, ва охирини пайғамбарону расулон, хазрати Муҳаммад (алайҳис салоту вас салом)-ро, аз тамоми расулону

пайғамбарон афзал гардонид, балки пайғамбарамон ҳазрати Муҳаммад (алайхис салоту вас салом), беҳтарини ҳалқи Худо ҳастанд, ва бо иттифоқи уламо пайғамбарамон аз Чибрил беҳтар ҳастанд.

Аҳамияти маърифати расулуллоҳ

Шинохтану маърифати пайғамбарамон ҳазрати Муҳаммад алайхис салоту вас салом, яке аз 3-аслҳои дини мубини Ислом аст, ки донистану маърифати он ба тамоми инсонҳо вочиб аст. Ва мо 2-асли аввалро, яъне: шинохтани Оллоҳ таъоло ва дини Исломро, бе

воситаи пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам шинохта наметавонем. Дини Исломро Оллоҳ таъоло ба воситаи пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам баён кард. Бинобар ин шинохтани пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам низ вочиб аст. Ва ҳар як банда аз хусуси пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам дар қабраш пурсида мешавад. Имом Аҳмад ва Абӯдовуд ва Насоию ибни Моча ва Ҳокиму Абӯавона аз Бароъ ибни Оъзиб разияллоху анху ривоят карданд ки: Расулulloҳ саллаллоху алайхи ва саллам чунин хабар доданд: "Баъди вафоти инсон, вақте ки ўро ба қабр гузашта мешавад, ду

фаришта бо номи Мункар ва Накир омада ўро мешинонд, ва аз ў се чизро мепурсанд: парвардигорат кист? ва динат чист? ва пайғамбарат кист?

Бинобар ин бояд ҳар як инсон ба ин 3-савол, ҷавобро бидонад. Ибни Қайим разияллоху анху гуфтанд:

"إضطرار العباد إلى معرفة الرسول و ما جاء به و تصديقه فيما أخبر به و طاعته فيما أمر، فوق كل ضرورة"

Ҳочати бандаҳо ба шинохтани Пайғамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) ва динашон, аз ҳар як зарурат боло меистад. Ва дар шинохтани сираи Пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам, барои мўъминон ибратҳо ва

намунаҳои зебо ҳаст. Оллоҳ таъоло дар сураи Аҳзоб гуфт:

"لقد كان لكم في رسول الله أسوة حسنة"

(احزاب)

"Дар ҳақиқат барои шумо, дар рафтору кирдору гуфтори расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам, намунаҳои зебо ва ибратҳои нек ҳаст."

Олитарин насаби рӯи замин

Пайғамбарамон олитарину бузургтарини инсонҳо аз рӯи насаб, ва шарафтарини онҳо аз рӯи лақаб, насаби пайғамбар саллаллоҳу алайҳи ва саллам бузургтарин ва олитарини насабҳои рӯи замин аст. Дар рӯи

замин, аз он рӯзе ки одам пайдо шуд, то рӯзи қиёмат ягон шахсе нест ки насабу лақабаш аз насабу лақаби Расулulloҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам оли бошад. Бинобар ин вақте ки Ҳиракл подшоҳи Рум Абусуфёнро дар хусуси пайғамбар саллаллоҳу алайхи ва саллам пурсучӯ кард, дар зимни суолаш чунин гуфт:

كيف هو فيكم؟

Яъне: "обрую эътибору насаби Муҳаммад дар байни шумо чихел хаст?"

Абусуфён бо вучуди он ки дар он вақт кофир буд, дуруг нагуфт, балки ҳақиқатро баён карда гуфт:

"هو فينا انون سب"

"Муҳаммад дар байни мо соҳиби насаби оли аст."

Подшоҳ гуфт:

"و هكذا الرسل يبعث في نسب قومها" (رواه البخاري)

"Ва ҳамин тавр пайғамбарон низ дар беҳтарину олитарини насаби қавмашон фиристода мешаванд."

(ривояти Имом Бухори)

Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло маконату дараҷаи Пайгамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро дар дунёю охират боло гардонид.

Оллоҳ таъоло дар сураи "Алам нашрах" гуфт:

"ورفعنا لك ذكرك"

"Мо номи туро бузург гардонидем." Яъне дар кучо номи Оллоҳ зикр шавад дар ончо номи

Расулуллоҳ зикр мешавад, чи хеле ки дар намозу дар азону дар зикру хутбаҳо, номи Расулуллоҳ ҳамроҳи номи Оллоҳ чалла чалолуҳ зикр карда мешавад.

Ва Пайғамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) гуфтанд:

"انا سيد ولد آدم يوم القيامة و أول من ينشق عنه القبر و أول شافع و أول مشفع" (رواه مسلم)

"Рӯзи қиёмат ман саййиди фарзандони одам ҳастам (яъне азизтарин шахс аз тамоми инсонҳо ҳастам) ва Аввалин шахсе, ки қабраш кушода мешавад, Ва аввалин шафоаткунанда, ва аввалин шахсе ки шафоаташ қабул карда мешавад." (р-Имом Муслим)

Насаби Пайғамбар

Азизтарини фарзандони одам ва фахри онҳо дар дунёю охират, Муҳаммад ибни Абдуллоҳ ибни Абдулмутталиб ибни Ҳошим, падарашон Абдуллоҳ ва модарашон Омина бинти Ваҳб ҳастанд. Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло ҳазрати Муҳаммад (алайҳис салоту вас салом)-ро аз байни фарзандони Бани Ҳошим ихтиёр кард, ва Бани Ҳошимро аз байни Қурайш ихтиёр кард. Ва Қурайш аз насли пайғамбари Худо Исмоил ибни Иброҳими Халилуллоҳ, (алайҳимас салоту вас салом) ҳастанд. Пайғамбарамон аз тамоми насли Иброҳим (алайҳис салоту вас

салом) ихтиёршуда ҳастанд, (яъне бехтарин насли Иброҳим (алайҳис салоту вас салом) ҳастанд)

Пайғамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) гуфтанд:

"فانا خيرهم نسبا و خيرهم بيتا" (رواه الترمذي)

Пас Ман бехтарини онҳо аз рӯи насаб ва оила ҳастам.

(р-Имом Тирмизи)

Таваллуди Пайғамбар

Рӯзи душанбеи моҳи рабиъул-аввали соли фил, яъне: мувофиқи соли 571-мелоди, бехтарини фарзандони Одам ва фаҳри онҳо, балки бехтарин халқи Худо ҳазрати Муҳаммад (алайҳис салоту вас салом), дар бехтарин

макони рӯи замин дар Маккаи
Мукаррама ба дунё омаданд.

Нашъу намои Пайғамбар

Пайғамбарамон ҳазрати
Муҳаммад алайҳис салоту вас
салом ятим ба воя расиданд. Дар
зери тарбияи бобояшон
Абдулмутталиб, сипас баъди
вафоти бобояшон дар зери
тарбияи амакашон Абӯтолиб
нашъунамо ёфтанд. Падарашонро
дар ҳаёташон надиданд, барои он
ки падари пайғамбар пеш аз
тавалудашон вафот карда буданд.
Ва дар оғуши модарашон унсу
улфат нагирифтанд, аз чихати он
ки, аз модарашон чудо буданд.

Тарбия ва меҳрубонии падару модарро надида ятим нашъунамо ёфтанд. Оллоҳ таъоло дар сураи Зуҳо чунин гуфт:

"ألم يجدك يتيماً فأوى"

"Оё парвардигорат туро ятим наёфт? сипас ба ту чой дод." (яъне ба зери тарбияи Абутолиб)

Муҳофизати Оллоҳ Таъоло Пайғамбарро

Парвардигорашон дар хурдсолиашон аз бемориҳо офатҳо муҳофизат кард, ва дар ҷавониашон аз тамоми гуноҳҳо нигоҳ дошт, ибодати бутҳою хайкалҳо ва дар назди онҳо нолишу сари фуруд оварданро бад

медиданд. Имоми Аъзам
Абӯҳанифа (рахматуллохи алайх)
дар фикҳи акбар чунин гуфтанд:
"و لم يعبد الصنم و لم يشرك بالله طرفة عين قط،
و لم يرتكب صغيرة و لا كبيرة قط"
"Пайғамбарамон ягон маротиба
бут ё дарахт ё сангеро барои
табарруку ибодат бо дасташон
масҳ накардаанд. Ва ба Оллоҳ
таъоло чизеро ягон маротиба
шарик наовардаанд, ва аз
Расулуллоҳ (саллаллоху алайхи ва
саллам) ягон маротиба гуноҳи
кабира ва сағира содир
нашудааст." Ва Оллоҳ таъоло
барояшон тамоми беҳтарин одобу
ахлокро ато кард, ҳатто пеш аз
Пайғамбар шуданашон дар
Маккаи Мукаррама Муҳаммади

Амин гуфта машхур шуда буданд.
(яъне шахсе ки мардум аз бади и ё
эмин мемонанд ва шахси амонат
нигохдор)

Ҳолати Ҳазрати Муҳаммад пеш аз Пайғамбар шудан

Пеш аз пайғамбар шуданашон
дар синни 25-солаги ба як зани
бузургу шариф, баобрутарини
занҳо ва мукамалтарини занҳо аз
рӯи ақлу заковат, ба Ҳадича
(разияллоху анҳо) хонадор
шуданд. Ва рӯи замин пур аз
ибодати сангу дарахту ҳайвон ва
фолбению чодугари ва ҳунрезияю
душмани байни хешовандон буд.

Пайғамбари

Ва дар синни чиҳилсолагиашон Оллоҳ таъоло ҳазратро бо неъматии пайғамбари икром кард. Дар ғори Ҳиро ба наздашон Чаброил (алайҳис салоту вас салом) омада панҷ ояти сураи Икраъро таълим доданд. Ва аз он рӯз эътиборан пайғамбар шуданд, ва дар Макка сенздаҳ сол мардумро ба ибодати Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло даъват карданд, ва аз ибодати ғайри Оллоҳ таъоло наҳй карданд, ва ба ҳар мусибат ва бало ва дурӯғшуморию рӯйгардонии мардум сабр карда, онҳоро ба якка ва ягона ибодати парвардигори олам, Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло роҳнамои карданд.

Фарзияти намоз

Ва баъди 10-соли
Пайғамбариашон, Оллоҳ таъоло
ибодати бузурги намозро фарз
гардонид, дар Макка се сол намоз
хонданд. Сипас вақте ки
душмани кофирон сахт шуда ба
мусалмонон бисёр зулму ситам
карданд, Оллоҳ таъоло Расулуллоҳ
саллаллоху алайхи ва салламо
амр кард ки ба Мадинаи
Мунаввара ҳичрат кунанд. Сипас
Пайғамбар саллаллоху алайхи ва
саллам бо ҳамроҳии беҳтарин
марди ин уммат, ҳамроҳии
Абӯбакри сиддиқ разияллоху анху
аз Макка ба Мадина ҳичрат
карданд. Ва дар Мадина даҳ сол

барои мардум боқимондаи шариати Исломо баён карданд. Барояшон оятҳои қуръон нозил мешуд, ва пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам онро ба мардум мерасониданд. Ҳатто дар муддати бистусе сол, Оллоҳ таъоло дини мубини Исломо мукамал кард. Аз он рӯзе ки пайғамбар шуданд, то рӯзи вафоташон мардумро ба якка ва ягона ибодати Оллоҳ таъоло даъват карданд, ва аз шарик овардан ба ў хазар кунониданд, ягон хайру некие намонда онро ба умматашон баён карданд, ва ягон бадие намонда умматашонро аз он наҳй карданд. Абӯзар разияллоху анху гуфтанд:

"لقد توفي رسول الله و ما طائر يقاب جناحيه في
السماء الا ذكر لنا منه علما" (رواه البيهقي)

"Дар ҳақиқат Расулуллоҳ (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) аз дунё вафот карданд, ва ягон парандае ки дар осмон канот мезанад тарк накарда барои мо дар хусуси он илм расониданд" яъне аз тамоми масъалаҳо барои мо Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам) маълумот доданд. (р-Байҳақи)

Фарзандони Пайғамбар

Пайғамбарамон ҳазрати Муҳаммад (алайҳис салоту вас салом) соҳиби ҳафт фарзанд буданд: се писару чаҳор духтар,

фарзанди аввалинашон Қосим буд, ва бо номи ӯ куния мегирифтанд, яъне кунияи пайғамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) Абулқосим буд. Сипас баъди Қосим, Зайнаб ва Руқайя ва Умми Гулсум ва Фотима ва Абдуллоҳ ва Иброҳим таваллуд шуданд. Тамоми фарзандонашон дар ҳаёти пайғамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) вафот карданд, ғайри Фотима ки баъди 6-моҳи вафоти Расулуллоҳ (саллаллоху алайхи ва саллам) вафот карданд.

Хусусиятҳои пайғамбар

Оллоҳ субҳонаху ва Таъоло пайғамбарамон хазрати Муҳаммад

алайхис салоту вас саломро аз
байни тамоми расулону
пайғамбарон, бо василату
фазилату мақоми маҳмуду ва бо
умуми рисолаташон ба арабу ачам
хос гардонид. (яъне ин фазилатҳо
танҳо дар пайғамбарамон ёфт
мешавад).

Оллоҳ Таъоло барояшон
муъчизаҳои бузург дод,
муъчизаҳои пайғамбар
(саллаллоху алайхи ва саллам)
боҳир аст. (яъне ғолиб аст, ки
ақлҳои арабҳои фасеҳу доноро ба
хайрат овард). Ва далелҳои
кати ва ҳақиқаташон зоҳиру
ошкоро аст. Оллоҳ Таъоло ба дили
душманонашон аз масофаи як
моҳа роҳ тарс андохт,

гуноҳхояшон баҳшидашуда, Расулulloҳ (саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло аз тамоми гуноҳҳо пок гардонид, ҳатто пеш аз пайғамбар шуданашон гуноҳ накарда буданд. Бисёртарини пайғамбарон аз рӯи умату пайрав, умматони пайғамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) хело бисёр ҳастанд, ва ягон пайғамбар мисли пайғамбарамон уммату пайрав надоранд. Аввалин шахсе ки дари чаннатро мекушоянд, ва аввалин шахсе, ки аз пули сирот мегузаранд.

Ибодати Расулуллоҳ

Бисёртартарин инсонҳои рӯи замин аз рӯи ибодати Оллоҳ Субҳонаҳу ва Таъоло, бандаи Оллоҳ Таъоло буданд, ва ба неъматҳои Оллоҳ Таъоло шукркунанда, шабҳо намоз мегузоштанд, ҳатто қадамҳои муборакашон варам мекард, нури чашмашон намоз буд, ҳолис барои розигии Оллоҳ Таъоло бо хушӯъ ва тарс ибодат мекарданд. Абдуллоҳ ибни Шиххир (разияллоҳу анҳу) гуфтанд:

"أتيت رسول الله و هو يصلي و في جوفه أزيز كازيز المرجل من البكاء" (رواه أبو داود)

"Ба назди Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам омадам, ва Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва

саллам намоз мегузоштанд, ва аз шикамашон овозе мисли овози чўшидани дег, аз шиддати гиря шунида мешуд." (ривояти Абўдовуд)

Пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам Худотарстарини инсонҳо буданд, аз худ накл карда чунин гуфтанд:

"و الله اني لاتقاكم لله" (متفق عليه)

"Касам ба Оллоҳ, ки ман такводортарини шумо ҳастам" (яъне Худотарстарин шахс ҳастам).

(ривояти Бухори ва Муслим)

Шабона намозгузору гирякунанда, ва рўзона рўзадору даваткунанда ба ҳақ, насиҳатгўяндаи меҳрубон буданд.

Саховати Пайғамбар

Шахси кариму саховатманду дасткушо буданд, аз рӯи саховату каромат ба Оллоҳ Таъоло таваккал карда садақа мекарданд. Чобир ибни Абдуллоҳ (разияллоху анхумо) гуфтанд:

"ما سئل رسول الله شيئا قط، فقال: لا" (رواه مسلم)

"Агар Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам чизеро пурсида шаванд, ҳеч гоҳ не намегуфтанд."

(ривояти Муслим)

Боре ба амири як қабила байни 2-куҳ, яъне як води гусфанд садақа карданд. Ва ба Сафвон ибни

Умайя рўзи Ҳунайн 300-шутур
садақа карданд. (р- Муслим)

Аз дунё ва зебу зиннати дунё рўй
гардонида буданд, чунин
мегуфтанд:

" مالي وللدنيا ما أنا والدنيا إلا كراكب إستظل
تحت شجرة ثم راح وتركها" (رواه الترمذي)

"Барои чи ман дунёро дўст дорам?
мисоли ману дўнё мисли савораест
ки, дар зери сояи дарахте каме
истироҳат карду, сипас он сояро
тарк карда рафт."

(ривояти Тирмизи)

Сифатҳои Пайғамбар

Соҳиби қалби мулоим, пур аз
раҳамату меҳрубони, агар дар
намоз овози гиряи кўдакero

шунаванд, намозро сабуктар ва тезтар меҳонданд, аз чихати шафқату меҳрубониашон ба модараш. Ва аз парвардигорашон саҳт метарсиданд. Қабристонро зуд-зуд зиёрат мекарданд, ва охиратро ба хотир оварда бисёр гирия мекарданд. Забонашон дар ҳаққи касе бо сухани нолоиқу ғайбат ҳарф намезад.

Ақлашон мукамал ва ахлоқашон оли, касеро бо дасташон назаданд. Оиша (разияллоҳу анҳо) гуфтанд:

" ما ضرب رسول الله شيئا قط بيده و لا امرأة
ولا خادما"

(رواه مسلم)

"Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам ягон зан ё ходимро ягон

маротиба бо дасташон назаданд."
(ривояти Муслим)

Ва ҳатто ҳайвонҳоро низ назада
буданд. Хулуқашон бузург, Чарир
ибни Абдуллоҳи Бачали
(разияллоху анху) гуфтанд:

"ما رآني رسول الله إلا"

تبسم" (رواه البخاري)

"Ҳар вақто, ки Расулуллоҳ
(саллаллоху алайхи ва саллам)
маро мездиданд, табасум
мекарданд." (ривояти Бухори)

Шарму ҳаёи Пайғамбар

Расулуллоҳ саллаллоху алайхи
ва саллам саҳттарин шахс аз рӯи
шарму ҳаё, буданд, Абӯсаиди
Худри (разияллоху анху) гуфтанд:

"كان رسول الله صلى الله عليه و سلم أشد حياء
من العذراء في خدرها و كان اذا كره شيئا
عرفناه في وجهه" (متفق عليه)

"Расулуллоҳ (саллаллоҳу алайхи ва саллам) ҳатто аз он духтаре, ки дар қафои парда ҳаст, шарму ҳаёшон саҳттар буд. "Ҳофиз ибни Ҳачар раҳматуллоҳи алайх дар шарҳи ин ҳадиси шариф чунин гуфтанд: яъне духтар, вақте ки бо марди бегона дар қафои парда хилват монад, чигуна бошарм бошад, Расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам аз он духтар низ боҳаётар буданд" ва агар ягон чизро бад бинанд мо онро аз рӯяшон мефаҳмидем, ки Расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам инро бад мебинанд, яъне аз

сахт будани шармашон бо забонашон намегуфтанд, балки рӯяшон тағир меёфт." (ривояти Бухори ва Муслим)

Шучоъати Расулуллоҳ

Бо вучуди он ки сахттарин шахс аз рӯи шарму ҳаё буданд, шучоътарину нотарстарини инсонҳои рӯи замин буданд. Анас (разияллоҳу анҳу) гуфтанд: Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам беҳтарини инсонҳо ва сахийтарини инсонҳо, ва шучоътарини инсонҳо буданд, як шаб аҳли Мадина аз овози чизе тарсиданд, якчанд мардҳо ба сӯи он овоз равона шуданд, ки ногоҳ

Расуллулоҳ саллаллоҳу алайхи ва салламро вохурданд, ки дар гарданашон шамшер аз тарафи он овоз баргашта омада истода буданд, ва мегуфтанд: Натарсед! Натарсед! Дар ҳақиқат аз мардум пештар ба суи он овоз бо аспи безин рафтанд. (ривояти Муслим)
Ва дар ҳаҷ, рӯзи иди Қурбон бо дасти муборакашон шастусе шутурро қурбони карданд. (р-Имом Муслим)

Хоксории пайғамбар

Хоксортарини инсонҳо ва зеботарини онҳо аз рӯи муомала буданд, Ҳамроҳии фақирону камбағалон ҳамнишини

мекарданду ҳамроҳии мискинон таом меҳурданд, ва пиронсолонро бузург мешумориданд, ва ба хурдсолону кудакон хоксори мекарданд. Агар аз назди кудакон гузаранд ба онҳо салом медодонд ва ба онҳо ҳазлу меҳрубони мекарданд. Абӯумайро диданд ва ӯ кӯдак буд ба ӯ ҳазлкунон гуфтанд:

"أبا عمير ما فعل النغير" (متفق عليه)

"Эй Абӯ Умайр ба гунчишкат чи шуд?" (ривояти Бухори ва Муслим)

Анас (разияллоху анху) гуфтанд:

"ما رأيت أحدا كان أرحم بالعيال من رسول الله" (رواه مسلم)

"Касеро надидам, ки ба заифону бечорагон аз Расулуллох

саллаллоху алайхи ва саллам дида
меҳрубонтар бошад. (ривояти
Муслим)

Пойафзолашонро худашон
медухтанду хидмати аҳлашон ва
нафсашонро ичро мекарданд, ва
аз кузаи пуштани вайрон шуда об
нушиданд. Ва ҳамроҳии саҳобагон
дар бинои масҷид хишт
мебардоштанду баробари ҳамма
меҳнат мекарданд. Касеро айб
намекарданд, ҳатто ходимонро низ
маломат ва сарзаниш намекарданд.

Анас (разияллоху анху) гуфтанд:

"خدمت رسول الله تسع سنين فما عاب على
شيء قط" (رواه مسلم)

"Ба Расулуллоҳ (саллаллоху
алайхи ва саллам) нӯҳ сол хидмат
кардам, ягон амалро ягон

маротиба айб намекарданд." (р-
Муслим)

Ва таомро низ айб намекарданд,
Абӯхурайра (разияллоху анху)
гуфтанд:

"ما عاب النبي طعاما قط إن اشتهاه اكله وإن لم
يشته تركه"

(رواه البخاري)

"Ягон маротиба Расулуллох
саллаллоху алайхи ва саллам
таомро айб намекарданд, агар таом
маъкул шавад меҳурданд, ва агар
маъкул нашавад намехурданд."
(ривояти Бухори)

Хоксори бузург, аз фахру кибру
хуяло ва худро бологири дур
ҳастанд, чунин мегуфтанд:

"إنمى أنا عبد فقولوا عبد الله ورسوله" (رواه
البخاري)

"Ман факт банда ҳастам, маро бандаи Оллоҳ ва фиристодаи Оллоҳ бигуед." Яъне аз ин мартаба маро боло набардоред. (ривояти Бухори)

Вафодории пайғамбар

Поктарин ва шарифтарини инсонҳо, дасти муборакашон ба дасти ягон зани номаҳрам нарасидааст. Вафодортарин шахс ба аҳли оила ва саҳобагонашон, агар гӯсфанд забҳ кунанд баъзе азъзои онро ба дугонаҳои Хадича мефиристоранд, (яъне баъди мавти Хадича аз чихати вафодориашон ба Хадича)

Ва ба шаҳидони Уҳуд баъди 8-соли вафоташон ҳамчун хайрухушкунанда баромада намози чаноза хонданд. Ва саҳобагони киромро иззату эҳтиром мекарданд, ва ягон чизро аз саҳобаҳо ба худашон сазовор намедонистанд (яъне худро аз саҳобогон муқаддам намекарданд). Усмон (разияллоху анху) гуфтанд:

"كان رسول الله يواسينا بالقليل و الكثير"

"Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам барои мо бо моли каму бисёр ёри медоданд" (яъне хоҳ моли бисёр бошад хоҳ кам барои мо медоданд)

Ҳилму мулоимии Пайғамбар

Бо хулқи зебои худ, ҳамаро рози мекарданд. Агар касе ба расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам бади кунад ба ў бади намекарданд, балки гуноҳашро мебахшиданд, ва аз бадиаш чашм мепушиданд, агар касе дар масъалаҳои дуняви ҳаққашонро поймол кунад ба ў ғазаб намекарданд. Як аъробие омада аз гиребони куртаи расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам дошта ба худ расулуллоҳро кашида гуфт: Барои ман мол деҳ! Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам ба ў табасумкунон нигоҳ карданду ба саҳобагон гуфтанд: ба Аъроби чизе, ки талаб кунад

бидихед! вақте ки Лабиди яҳуди расулуллохро сеҳр карда буд ўро афв карданд (яъне бахшиданд). Ва он яҳудизане, ки ба таомашон захр гузошта буд уро сарзаниш ва маломат накарданд, ва онҳое ки бо расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам чанг карда буданд, онҳоро бахшиданд ва рўзи фатҳи Макка ба ивази он ки аз онҳо қасд гиранд ба онҳо чунин гуфтанд:

"إذهبوا فأنتم الطلقاء"

"Равед шумо озод ҳастед."

Модари муминон Оиша разияллоҳу анҳо гуфтанд: "Қасе, ки Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва салламо дашном дода бошад ягон маротиба аз ў қасд нагирифтанд." (ривояти Муслим)

Вақте ки рӯзи Уҳуд мушрикони дандони мубораки Расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва салламро шикастанд, ва рӯяшонро хуншор карданд, саҳобагони киром ба расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам гуфтанд: Ё расулаллоҳ! Оё дар ҳаққи онҳо дуои бад намекунед? расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам гуфтанд: "Ман пайғамбари лаънаткунанда нестам, ман пайғамбари раҳмат ҳастам", сипас дуо карда гуфтанд: "Парвардигоро қавми маро ба роҳи рост ҳидоят кун, зеро онҳо намедонанд."

Ахлоқи Пайғамбар

Пайғамбарамон хушрафтору хушмуомила бо ҳамсӯҳбатонашон буданд, ҳамеша табасум кунанда, аҳволи Саҳобагонро пурсучӯ карда онҳоро хабар мегирифтанд. Соҳибони фазилатро, яъне шахсони бузургро боодобона аз дигарон муқаддам мегузоштанд, ва бо хешовандон алоқаро пайваст мекарданд, ва ҳамроҳии касе сахту дағал муомила намекарданд, соҳиби сухани баду азиятдиҳанда набуданд. Забони муборакашон ғайри сухани нек дигар суханро талафуз намекард, ва касеро ғайбат ва таҳқир намекарданд. Таърифу тавсифу суханро зебу зиннат доданро дӯст намедоштанд.

Ба наздашон як гурӯҳ инсонҳо омада гуфтанд: "Эй расулуллоҳ! эй беҳтарини мо! фарзанди беҳтарини мо! ва сайиди мо! ва фарзанди сайиди мо!" расулуллоҳ саллаллоҳу алайҳи ва саллам гуфтанд:

"يأيها الناس قولوا بقولكم ولا يستهوينكم الشيطان
أنا محمد عبد الله ورسوله ما أحب أن ترفعوني
فوق منزلتي التي أنزلني الله عز وجل (رواه
النسائي)

"Эй мардум сухани худро бигӯед! Шайтон шуморо барои аз ҳавою нафс сухан кардан бурда нарасонад, ман Мухаммад бандаи Оллоҳ ва расули Оллоҳ ҳастам, ман дӯст намедорам ки маро аз мартабае ки Оллоҳ Таъоло ба ман додааст, аз он боло бардоред."

(р-Насои)

Ва агар ба хонашон меҳмон ояд такаллуф намекарданд, (яъне таъоми набударо барои пайдо кардан ташвиш намекашиданд) балки он чизе, ки доштанд онро ба назди меҳмон мегузоштанд. Олитарини сифатҳою бехтарини одобҳо ва ҳамидатарини ахлоқро чамъ карданд.

Шайхул ислом (рахматуллохи алайх) гуфтанд:

"Аз Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам ягон маротиба ақалан як бор дар ҳаёташон сухани дурӯғ ҳосил нашудааст, ва ягон маротиба аз расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам ба касе зулм ва хиёнат ҳосил

нашудааст, балки росгўйтарини
рўи замин ва одилтарини инсонҳо
ва вафодортарини инсонҳо ба аҳду
паймон буданд, бо вучуди
гуногунии аҳволашон" (яъне
ҳамавақт дар ҳолати оромия хавф
ва дар ҳолати қудрат ва заифи ва
дар ҳолати сихатия бемори
ростгую одилу вафодор буданд.)

Муомалаи Пайғамбар бо аҳлу оилаи худ

Ва бо аҳлу оилашон муомилаи
нек мекарданд, ва агар
духтарашон Фотима разияллоху
анҳо ба хонашон оянд, аз чояшон
хеста ўро марҳабо гуфта ва ба

пахлуи худ мешинонданд, ва гуфтанд:

"خيركم خيركم لأهله و أنا خيركم لأهلي"

"Беҳтарини шумо он шахсе ки ба аҳлу оилааш беҳтарин бошад, ва ман беҳтарини шумо ба аҳлу оилаам ҳастам." Ба олию бузург будани хулқашон Парвардигорашон аз болои ҳафт қабат осмон шоҳид шуд. Оллоҳ Таъоло дар сураи Қалам гуфт:

" و إنك لعلى خلق عظيم"

Яъне: "Эй Пайғамбар! албатта шумо соҳиби хулқи бузург ҳастед." Ва дар олам аз рӯзи пайдоишаш то рӯзи қиёмат ягон шахсе нест ки аз расулуллоҳ саллаллоҳу алайхи ва саллам ба

одобу ба ахлоқ бошад. Анас
разияллоху анху гуфтанд:
"كان رسول الله أحسن الناس خلقاً" (رواه مسلم)
"Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва
саллам зеботарини инсонҳо аз рӯи
хулқ буданд." (ривояти Муслим)

Бузургшумории Пайғабар Парвардигорашонро

Соҳиби одоби бузург ҳамроҳии
холиқашон, чизеро ки ғайри
Оллоҳ Таъоло дигар касе молик
нест, онро барои худ даъво
намекарданд. Оллоҳ Таъоло ба
Пайғамбар саллаллоху алайхи ва
саллам гуфт.

"قل لا أملك لنفسي نفعا ولا ضرا إلا ما شاء الله
ولو كنت أعلم الغيب لاستكثرت من الخير وما

مسنى السوء إن أنا نذير و بشير لقوم
يؤمنون"

Яъне: эй Пайғамбар! ба мардум
бигуед:

"Барои нафси худам ғоида ва
зарареро доро нестам, ба ғайри оне
ки Оллоҳ Таъоло ба ман хостааст,
ва агар ғайбро медонистам,
амалҳои некро бисёр мекардам ва
ба ман бади намерасид, аз дасти
ман чизе намеояд, вазифаи ман
фақат аз азоби дўзах тарсонидан
ва ба чаннат башорат додани
онҳое ки имон овардаанд."

Ба наздашон як мард омада гуфт:

" ما شاء الله و شئت "

Яъне: "Оллоҳ Таъоло ва шумо
хостед"

Пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллам ба он мард гуфтанд:

"أجعلتني لله ندا قل ما شاء الله وحده" (رواه النسائي)

"Оё маро ба Оллоҳ Таъоло шарик оварди? Бигў! Оллоҳ Таъоло танҳо худаш хост." (ривояти Насои)

Ва Оллоҳ Субҳонаху ва Таъоло дар сураи Чин гуфт:

"قل إني لا أملك لكم ضرا ولا رشدا"

Ибни Касир (рахматуллохи алайх) дар тафсири ин оят чунин гуфтанд: яъне: эй Пайғамбар бигўед!

"Ман низ мисли шумо инсон ҳастам, фақат ба ман ваҳй дода мешавад, ва ман бандае аз бандаҳои Оллоҳ Субҳонаху ва таъоло ҳастам, дар хидоят ва

гумроҳии шумо, аз дасти ман чизе намеояд, балки бозгашти ҳамаи ин корҳо ба сӯи Оллоҳ субҳонаҳу ва Таъоло аст."

Пайғамбармон аз ҳавою нафси худ сухан намекарданд, Оллоҳ Таъоло дар сураи Начм гуфт:

"لا ينطق عن الهوى إن هو الا وحي يوحى"

"Пайғамбар аз ҳавою нафси худ чизе намегӯяд, балки он суханҳое ки мегӯяд аз чониби Оллоҳ Таъоло ваҳй аст, ки ба Ӯ ваҳй дода мешавад." (ваҳй ин хабар додани шариат аст) ки Оллоҳ субҳонаҳу ва Таъоло ба Пайғамбари худ хабар медиҳад то ин ки онро ба бандағони Оллоҳ Таъоло расонанд.

Абдуллоҳ ибни Амр разияллоху анху гуфтанд: "ман тамоми суханҳои ки аз расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам мешунидам, менавиштам, то ки онро ҳифз кунам. Қурайшиҳо маро аз навиштан манъ карда гуфтанд: ҳар чизе ки аз расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам мешунави нанавис! Расулуллоҳ низ инсон ҳастанд, дар ҳолати розиги ва ғазаб сухан мекунанд, пас муддате аз навиштан боз истодам, сипас инро ба Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам зикр кардам. Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам бо дасташон ба забонашон ишора карданду гуфтанд:

"أكتب فوالذي نفسي بيده ما يخرج منه إلا حق"
(رواه ابوداود)

"Бинавис! Қасам ба Оллоҳ ки аз ин ғайри сухани ҳақ дигар сухан намебарояд." (ривоти Абӯдовуд)

Амонати Пайгамбар

Ва ба дини Оллоҳ Таъоло хиёнат накарда онро пурра баён карда рафтанд. Дар чомиъи Имом Тирмизи ва сунани Ибни Моча (рахматуллохи алайх) омадааст ки, ҳазрати Оиша разияллоху анҳо ривоят карда гуфтанд:

"Вақте ки зани баобруи қабилаи Махзумихо дузди кард, курайшиҳо гуфтанд: чи хел дасти зани баобру бурида мешавад? ки дар ин бора

ба расулуллоҳ сухан карда метавонад? (яъне ки шафоат мекунад? ки восита мешавад?) ғайри Усома ибни Зайд, дўсти расулуллоҳ ва писари писархонди расулуллоҳ, дигар ки ба расулуллоҳ чуръат карда ин суханро гуфта метавонад? Ва ба Усома гуфтанд: ту ба расулуллоҳ шахси наздик хастӣ. Бинобар ин ту ба расулуллоҳ восита шав, то ки дасти ин зан бурида нашавад. Сипас Усома разияллоху анху ба Расулуллоҳ дар ин бора сухан кард. Вақте ки ин суханро расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллам шуниданд, ғазаб карданд ва гуфтанд: "оё ба ҳаде аз ҳадҳои Оллоҳ Таъоло шафоат мекуни?!"

яъне ин буридани дасти дузд ҳаде (чаримае) ки инро Оллоҳ Таъоло гузоштааст, оё ба ҳади Оллоҳ шафоат мекуни гӯён Усомаро маломат карданд, сипас гуфтанд: "эй Мардум! сабаби ба ҳалокат расидани онҳое ки пеш аз шумо буданд (яъне яҳуду насрониҳо) ин аст ки, онҳо агар шахси баобрӯю бузург дузди кунад ўро тарк мекарданд, ва агар шахси бечораю бекас дузди кунад ўро дасташро мебуриданд." сипас гуфтанд:

"وأيّم الله لو أن فاطمة بنت محمدٍ سُرقت لقطع يدها" (رواه ابن ماجة و صححه الاباني)

"Қасам ба Оллоҳ ки агар Фотима духтари Муҳаммад дузди кунад дасташро мебурам." (ривояти

ибни Моча ва сахехкардаи
Албони)

Хонаи Пайғамбар таом надорад

Сахтиҳо ва машақатҳои дунё,
Пайғамбар саллаллоху алайхи ва
салламо бағазаб намеовард,
моҳҳо мегузашт ва дар хонаи
пайғамбар саллаллоху алайхи ва
саллам оташ даргиронида
намешуд, ва шабҳоро пай дар ҳам
дар ҳолати гуруснаги
мегузарониданд. Ва аҳлу
оилашон таоме намеёфтанд. Умар
разияллоху анху гуфтанд:

"لقد رأيت النبي يلتوي من الجوع ما يجد من
الدقل ما يملأ بطنه"

(رواه مسلم)

"Дар ҳақиқат пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллабро дидам ки гурусна мегаштанд, ва ғайри хурмои паст дигар чизе намеёфтанд ки шикамашонро сер кунанд." (р- Муслим)

Ва чанд маротиба аз харорати гуруснаги ба куча баромаданд, ва ба шикамашон санг мебастанд, ва саҳобагони киром гуруснагии пайғамбар саллаллоху алайхи ва саллабро аз овозашон мефаҳмиданд. Абӯ Талха разияллоху анху гуфтанд:

"سمعت صوت رسول الله ضعيفا أعرف فيه
الجوع" (رواه البخاري)

"Овози Расулуллоҳ саллаллоху алайхи ва саллабро заиф шунидам,

донистам ки расулуллоҳ
саллаллоху алайхи ва саллам
гурусна хастанд." (ривояти
Бухори)

Ва чанд рӯзҳо мегузашт ва дар
хонаи нубуват ғайри об дигар чизе
набуд. Марде ба назди Расулуллоҳ
саллаллоху алайхи ва саллам
омада гуфт: "Ман мӯхточ ҳастам
(яъне бечора ҳастам) сипас
пайғамбар саллаллоху алайхи ва
саллам ҳамсарашонро амр карданд
ки ба у садақа кунанд, ва дар
хонаашон чизе набуд,
ҳамсарашон гуфтанд: қасам ба он
зоте, ки шуморо пайғамбар
гардонид, ғайри об дигар чизе
надорам.

Мукамалтарини инсонҳо аз рӯи
Худотарси, аз замин хурмое
меёфтанд ва меғуфтанд:

" لو لا أني أخشى أن تكون من الصدقة لأكلتها"
(رواه البخاري)

"Агар наметарсидам, ки хурмои
садақа аст, албатта инро
меҳӯрдам." (ривояти Бухори)

Моли садақа ба пайғамбар
саллаллоху алайхи ва саллам ва ба
оли пайғамбар харом аст. Бинобар
ин расулуллоҳ саллаллоху алайхи
ва саллам садақаро қабул
намекарданд, лекин ҳадияро қабул
мекарданд ва ба ҳадиядиханда
мукофот меоданд.

Балоҳои ба сарашон омада

Дар ҳаёташон ба машақатҳо ва мушкилиҳои халокатовар ру ба ру шуданд. Чашмашон падарашонро надид, ва аз огуши модарашон дур ба воя расиданд, ва кавмашон бо кавлу феъл азият меод. Анас разияллоху анху гуфтанд:

"Кофирон як маротиба пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламро заданд, хатто аз хуш рафтанд. Пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламро бо мачнуни ва сеҳргари тухмат карданд, ва бо дуругғуи сифат карданд." Оллох Субхонаху ва Таъоло аз кофирон накл карда гуфт:

"و قال الكافرون هذا ساحر كذاب"

Кофирон гуфтанд: "Ин сеҳргару дуруггуй аст." Ва дар гори Савр машакат кашиданд ва гаму гусса диданд, ва дар Ухуд дандони муборакашонро шикастанд ва руяшонро хуншор карданд. Ва дар Хайбар ба таомашон захр гузоштан, ва пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламро бо ахлашон сеҳр карданд, ва мусибатхо пай дар хам ба сарашон меомад, ва парвардигорашон мегуфт :

" فالصبر كما صبر أولوا العزم من الرسل "

"Сабр кунед чи хеле, ки Пайгамбарони бузург сабр карданд." Дарду гамгинии худро ба хамсаршон мегуфтанд:

" يا عائشة لقد لقيت من قومك ما لقيت " (رواه البخاري)

"Эй Оиша дар хакикат аз кавми ту, яъне Курайш бисёр сахтихо ва азиятхо дидам." (ривояти Бухори)

Ва шаш нафар фарзандонашон дар хаёти пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам аз дунё гузаштанд, ва ин кадар машакатхою мусибатхою мушкилихо, пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламо аз даъвати мардум ба дини Оллох Субхонаху ва Таъоло манъ намекард, ба хамаи душворихо ва балохо сабр карданд. Аз худ накл карда чунин гуфтанд:

"لقد أوديت في الله و ما يؤذي أحد وأخفت في الله وما يخاف أحد"

(رواه أحمد)

"Дар хакикат дар рохи Оллох Субхонаху ва Таъло азият дода шудам, ва касе мисли ман азият дода нашудааст ва намешавад ва дар рохи у тарсонда шудам ва касе мисли ман тарсонда нашудааст ва намешавад." (ривояти Имом Ахмад)

Вакте, ки писарашон Иброхим аз дунё гузашт аз чашмашон оби дида баромад, ва гуфтанд:

"إن العين لتدمع و إن القلب ليحزن و لا نقول إلا ما يرضي ربنا و إنا على فراقك يا إبراهيم لمحزونون" (متفق عليه)

Албатта чашм оби дида мебарорад, ва албатта калб гамгин мешавад, ва факат он сухане ки парвардигорамонро рози мекунад

онро мегуем, ва мо эй Иброхим ба фироки ту (яъне ба чудо шудан аз ту) гамгин хастем. (ривояти Бухори ва Муслим)

Васфҳои Расулуллоҳ

Пурнуртарин ва Зеботарин шахс аз руи манзара. Руи муборакашон мисли мохи 14-руза медурахшид. Бароъ ибни Озиб (разияллоху анху) гуфтанд:

"لم أر شيئاً أحسن منه" (متفق عليه)

"Ягон чизро надидам, ки аз Расулуллоҳ (саллаллоху алайхи ва саллам) зеботар бошад." (р-Бухори ва Муслим)

Сохиби каду комати зебо, на каддарозу на кадпаст, рангу

руйяшон сафеду ришашон пурраи зебо, агар ба чапу рост ё кафо назар кардани шаванд, бо тамоми часадашон нигоҳ карда назар мекарданд.

Поктарин ва хушбуйтарин шахс, Анас (разияллоху анху) гуфтанд:

" ما شممت عنبراً قط ولا مسكاً ولا شيئاً أطيب
من ريح رسول الله"
(رواه مسلم)

"Ягон анбар ё миск ё хушбуиеро буй накардам ки, аз буи Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) хушбуйтар бошад."
(ривояти Муслим)

Аз Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) ягон маротиба дар хаёташон ва на баъди вафоташон буи бад буй карда нашудааст,

бинобар ин вакте ки Абубакри Сиддик (разияллоху анху) баъди мавти Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) ба хонаи расулулох даромада аз пешона ва дасту кадамони муборакашон буса карданд, чунин гуфтанд:

"بأبي أنت وأمي يا رسول الله طبت حيا و ميتا"
(رواه البخاري)

Падару модарам фидои шумо бод эй расулуллох! дар хаёту мавтатон Хушбуйу пок хастед. (ривояти Бухори)

Ва пеш аз вафоташон гуфтанд: "аз дунёи шумо ба ман хушбуи махбуб гардонида шуд" (ривояти Бухори)

Фасохату балоғати

Расулуллох

Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам сохиби фасохату балоғат буданд, чунон сухан мекарданд, ки олиму чоҳил мефахмид, суханҳои кутоҳ, лекин пур аз маъноҳои бузургу пуртаъсир. Фасохату балоғат ин лафзҳои чумларо зебу зиннат додан нест, балки фасохату балоғат чи хеле, ки Шайхул ислом (разияллоху анху) дар "Минхочус суннах" баён карда гуфтанд:

"علم"

"المعاني و البيان"

"Илми маъноҳо ва пурра баён кардани он" (яъне фасех шахсе аст ки суханаш пурмаъно бошад, ва

онро зебо ва пурра баён карда тавонад.)

Вактҳои Расулуллох

Вактҳои Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) пур аз ибодати Оллох Субхонаху ва таъоло буд. Хамеша бо тоати Оллох таъоло ва розигии у машгул буданд.

"قل إن صلاتي و نسكي و محياي و مماتي لله
رب العلمين لا شريك له"

Оллох субхонах гуфт: Бигуед эй Расулуллох! "намозу курбони ва хаёту мавтам холис барои розигии Оллох Таъоло аст, ки у шарике надорад."

Кадри Пайгамбар дар калби мардум

Сахобагони Киrom Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллабро хеле дуст медоштанд. Агар Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам сухан кунанд ба суханашон бо дикат гуш меандохтанд, гуё ки дар сари онхо паррандае нишастааст, ки агар камтар сари худро харакат кунонанд он парранда мепарад, яъне: бо чунон эхтирому диккат ба суханонашон гуш мекарданд ва агар онхоро барои ичрои амале амр кунанд, барои ба анчом расонидани амри Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) шитоб мекарданд. Анас (разияллоху анху) гуфтанд:

"لم يكن شحص أحب إليهم من رسول الله و كانوا
إذا راوه لم يقوموا لما يعلمون من كراهيته لذلك"
(رواه الترمذي)

Ягон шахс ба сахобагони киром аз
Расулуллох (саллаллоху алайхи ва
саллам) дида мухбубтару азизтар
набуд. Ва бо вучуди ин кадар
мухаббат агар Расулуллох
(саллаллоху алайхи ва саллам)-ро
бинанд аз чояшон намехестанд,
барои он ки медонистанд, ки
Расулуллох (саллаллоху алайхи ва
саллам) ин амалро бад мебинанд.
(р- Тирмизи)

Ва кибори Сахобагон аз руи
шарму хаё ва пайгамбарро
бузургшумориашон, ба
Расулуллох саллаллоху алайхи ва
саллам бо чашми худ назар карда

наметавонистанд. Амр ибнил Ос
разияллоху анху гуфтанд: Ягон
шахс бар ман аз Расулуллох
саллаллоху алайхи ва саллам
махбубтар набуд, ва ягон шахс дар
назарам аз Расулуллох саллаллоху
алайхи ва саллам бузург набуд, ва
ман токати пурра бо чашмам ба
Расулуллох назар кардан
надоштам, аз руи хайбату
бузургии Расуллох, Ва агар аз
хусуси васфи расулуллох
саллаллоху алайхи ва саллам
пурсида шавам, ман Расулуллохро
васф карда наметавонам, барои он
ки ман пурра бо чашмам ба
Расулуллох саллаллоху алайхи ва
саллам назар карда

наметавонистам. (ривояти
Муслим)

Дар хакикат саҳобагони киром,
Пайгамбар саллаллоху алайхи ва
салламро бенихоят бо дилашон
бузург шумориданд, ва
нафсхояшон нахост ки дар хонае,
ки онҳо дар болою Расулуллоҳ дар
поён истикомат кунанд.

Фасл

Ва бо ин тарика тобиину
гузаштагон Пайгамбар
(саллаллоху алайхи ва саллам)-ро
бузург мешумориданд. Ва
Мухаммад ибни Мункадир
(разияллоху анху) оби чашми
худро дошта наметавонистанд,

вакте ки хадиси Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро мехонанд, ва Имом Молик (разияллоху анху) гуфтанд: "мо ба назди Аюби Сихтиёни мебаромадем, пас хар вакто ба у сухани Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро зикр мекардем, гиря мекард хатто ба у рахм мекардем."

Ва Имом Молик (разияллоху анху) хадиси Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) бетахорат кироат намекарданд, ва шогирдони худро дар вакти хондани хадиси Расулуллох аз сухан гуфтан манъ мекарданд.

Ва дар дунё аз рузи пайдоишаш то рузи киёмат ягон шахсе нест ки

мисли Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) иззиту икром дида бошад.

Дар рузи худайбия, Урва ибни Масъуд вакте ки муомала ва мухаббати сахобагонро бо Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) дид, аз назди мусалмонон ба назди кофирон рафта чунин гуфт:

"أي قوم و الله اني وفدت على الملوك، و وفدت على قيصر كسرى و النجاشي، و الله إن رأيت ملكا قط يعظمه اصحابه ما يعظم أصحاب محمد محمدا. (رواه البخاري)

Урва гуфт: "эй кавм! Касам ба Оллох ки дар хакикат ман ба суи подшохро рафтаам, ба назди Кайсар подшохи Рум рафтам, ва ба назди Кисро подшохи Форс

рафтам, ва ба назди Начоши
подшохи Хабаша рафтам, касам ба
Оллох ки ягон подшохро надидам
ки кавмаш уро бузург мешуморида
бошад, чи хеле ки Сахобагони
Мухаммад Мухаммадро бузург
мешуморанд. (ривояти Бухори)

**Маконати Расулуллох дар
назди подшоҳони Яхуду
Насрониҳо**

Ва подшоҳону сардорони
Насрониҳо дар замони Пайгамбар
(саллаллоху алайхи ва саллам),
дидори Расулуллохро дуст
дошанд ва хидмати
Расулуллохро орзу ва таманно

карданд. Хиракл подшохи Рум чунин гуфт:

" لو أعلم أنني أخلص إليه لأحببت لقاءه و لو كنت
عنده لغسلت عن قدميه"
(متفق عليه)

"Агар донам, ки ман бо у вохурда метавонам, албатта ман дидораширо дуст медорам, ва агар дар наздаш бошам албатта кадамонаширо мешустам."

(ривояти Бухори ва Муслим)

Ва вакте, ки олимони Яхуд Расулуллохро диданд, хакики Пайгамбар буданашонро тасдик карданд. Абдуллох ибни Салом гуфт: ва у аз олимони Яхуд буд: "Вакте, ки Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) ба Мадина омаданд, тамоми ахли Мадина ба

певози Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) баромаданд, сипас ман низ омадам, то ин ки Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро бинам, пас вақто ки руи Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро дидам, дониستم ки руяшон руи дуруггуй нест." (ривояти Тирмизи)

Икромии Оллох Таъоло Пайгамбарро

Оллох Таъоло ба тамоми инсонҳо имон овардан ба Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам), ва бузург шуморидани пайгамбарро фарз гардонид.

Оллох Субхонаху ва Таъоло дар сураи фатх гуфт:

"إنا أرسلناك شاهدا و مبشرا و نذيرا لتؤمنوا بالله و رسوله و تعزروه و توقروه و تسبحوه بكرة و أصيلا" (8-9)

"Мо шуморо Пайгамбар кардем, ва шуморо ба ягонгии Оллох таъоло шохид ва башоратдихандаи муъминон ба чаннат ва тарсонандаи кофирон аз азоби дузах гардонидем, то ин ки шумо эй мусалмонон! ба Оллох таъоло ва расулаш имон биёред! ва ба Пайгамбар ёри ва нусрат дихед! ва Пайгамбарро бузург шуморед, ва ба Оллох таъоло сахари ва бегохи тасбех бигуед."

Ва касе ки ба Расулуллох имон наорад, уро Оллох таъоло бо

забони Расулуллох ба оташи дузах ваъда дод.

"و الذي نفس محمد بيده لا يسمع بي أحد من هذه الأمة يهودي و لا نصراني ثم يموت و لم يؤمن بالذي ارسلت به إلا كان من اصحاب النار" (رواه مسلم)

Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) гуфтанд: "касам ба он зоте ки чони Мухаммад дар дасти уст, касе ки аз ин уммат маро шунавад, хох яхуди бошад хох насрони, сипас аз дунё ба ман имон новарда вафот кунад, у аз чумлаи дузазиён аст." (ривояти Муслим)

Қадри Пайгамбар дар назди Оллох таъоло

Ва дар хакикат Оллох Таъоло Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро бузург гардонид, ва обрӯю кадрашонро боло бардошт ва барои Расулуллох иззатро нави́ст. Оллох субхонах гуфт:

"و لله العزة و لرسوله و للمؤمنين"

"Иззату азизи ва галаба ба Оллох Таъоло ва ба Расулаш ва ба муминон аст."

Ва Оллох Таъоло галаба ва иззат ва оқибати некро ба Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) гардонид.

"كتب الله لأغلبن أنا ورسولي إن الله قوي
عزيز"

Оллох таъоло гуфт: "Оллох тақдир кард яъне навист ки, ман галаба мекунам ва пайгамбаронам галаба мекунам. Албатта Оллох таъоло зоти кави ва азизу голиббароянда аст." Ва аз барои бузург будани кадри Пайгамбар дар назди Парвардигорашон, Оллох Таъоло он шахсе, ки овозашро аз овози пайгамбараш баланд мебардорад, барои бекору беҳуда шудани амалаш ваъид кард. (яъне ба азоб ваъда дод)

Оллох таъоло дар сураи хучурот чунин гуфт:

"يأيها الذين آمنوا لا ترفعوا أصواتكم فوق صوت النبي و لا تجهروا له بالقول كجهر بعضكم لبعض أن تحبط أعمالكم و انتم لا تشعرون"

"Эй онхое, ки имон овардед!
Овози худро аз овози Пайгамбар
боло набардоред! яъне аз
Расулуллох (саллаллоху алайхи ва
саллам) баланд сухан накунед! Ва
агар пайгамбарро чег задани
шавед бо овози баланд чег
назанед! чи хеле, ки хамдигарро
нидо мекунед, (балки боодобона
бо овози паст нидо кунед!) ки боз
амалҳои шумо беҳуда нагардад ва
шумо хис накарда мемонед."

Азиятдихандаи Пайгамбар

Ва касе, ки Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва салламу
азият дихад, уро Оллох Таъоло дар
дунёю охираат лаънат мекунад, ва

уро хору зор мегардонад. Оллох
Субхонах гуфт:

" إن الذين يؤذون الله ورسوله لعنهم الله في
الدنيا و الآخرة و أعد لهم عذابا مهينا " (سورة
الأحزاب 57)

Онхое, ки Оллох Таъоло ва
Расулашро азият медиханд,
онхоро Оллох таъоло дар дунёю
охират лаънат мекунад, ва барои
онҳо азоби хоркунанда омода
кардааст.

Ва касе, ки ба Расулуллох
саллаллоху алайхи ва саллам
душмани кунад, уро Оллоху чалла
чалолух хор мегардонад ва
гарданашро мешиканад. Оллох
Субхонаху ва Таъоло дар сураи
Мучодада гуфт:

"إن الذين يحدون الله ورسوله أولئك في
الأنلين" (مجادلة- 21)

"Онхое, ки ба Оллох ва Расулаш душмани мекунад ва мухолифи мекунад, онҳо аз чумлаи хортарин инсонҳо ва бадбахттарин ва аз раҳмати Парвардигори олам дуртарин инсонҳо ҳастанд."

Шахси думбурида

Ва Оллох Таъоло ҳар як шахсе, ки ба Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) душмани мекунад Пайгамбарро бад мебинад, ваъда дод ки ин хел шахсро аз тамоми некиҳо насибашро мебурад, ва уро бенаслу думбурида мекунад.

Оллоху Азза ва чалла дар сураи
Кавсар гуфт:

"إن شانئك هو الأبتىر"

"Албатта бадбинандаи шумо эй
Пайгамбар у думбурида аст" яъне
бенасл мешавад. Ахли илм
гуфтанд: "хар як шахсе, ки
Пайгамбарро бад бинад ё масхара
кунад ё душмани кунад, албатта
Оллох уро бенасл мекунад ва уро
аз тамоми хайр дур мекунад, ва
уро ва фарзандонашро ба халокат
мерасонад." Шайхул Ислом
(разияллоху анху) гуфтанд:
"Масхаракунандаи Пайгамбарро
Оллох таъоло зикрашро ва
ахлашро ва молашро мебуррад,
(яъне касе уро бо неки зикр
намекунад, ва аз зану

фарзандонаш фоида намегирад, ва
молаш бeбарака мешавад ва аз
хаёташ фоида намегирад, ва бо
калбаш некиро намефахмад, ва уро
Оллох таъоло аз ёру дуст чудо
мекунад, ки барояш ягон
ёридихандаю дилбардору дуст
намеёбад, умуман аз тамоми
некихо насибашро мебуррад, хатто
маззаю лаззати таъомро
намечашад."

Дар рузи Ухуд, Утба ибни
Абиваккос дандони мубораки
Расулуллох (саллаллоху алайхи ва
саллам)-ро шикаст. Ибнил Кайим
(разияллоху анху) гуфтанд: баъзе
олимони таърих гуфтанд: Ман
хабари насли Утба ибни
Абиваккосро чувстучу карда дидам

ки, фарзандони у ба балогат нарасида ё дахонаш буи бад мекард ё дандонҳои пешаш шикаста буд. Ва ин дар насли у дида мешуд. Ва ин аз касофати падархо ба фарзандон аст.

Масхаракунандаи Пайгамбар

Ва касе, ки пайгамбаронро масхара кунад Оллоху азза ва чалла уро ба доираи бади ихота мекунад. яъне атрофи у мисли доира бо балохою бадихо печонида мешавад. Оллох Субхонаху ва Таъоло дар сураи анъом гуфт:

" و لقد استهزئ برسلك من قبلك فحاق بالذين
سخروا منهم ما كانوا به يستهزؤون " (انعام
10)

Эй Пайгамбар! "дар хакикат
Пайгамбароне, ки пеш аз шумо
буданд, масхара карда шуданд,
(Яъне кавмашон онхоро масхара
мекард) пас ба сари онхое ки
Пайгамбаронро масхара карданд
азобу бало фаромад."

Ва гоҳо Оллох Таъоло ба масхара
кунандаҳои Пайгамбар мухлат
медихад. (яъне баъди масхара
якбора азоб навода бо хикматаш
каме мухлат медихад) сипас
азобашро ба онҳо нозил мекунад.
Оллоху чалла ва ало гуфт:

" و لقد استهزئ برسلك من قبلك فأمليت للذين
كفروا ثم أخذتهم فكيف كان عقاب "

"Дар хакикат Пайгамбароне, ки пеш аз шумо буданд масхара карда шуданд, пас ман ба кофирон мухлат додам (яъне якбора азоб надодам) сипас онхоро азоб додам, пас чигуна шадиду сахт бошад азоби ман?"

**Азобу балохое, ки ба сари
масхаракунандагони
Пайгамбар омад**

Ва суннати Парвардигори олам ин аст ки, албатта касе ки Пайгамбари Худоро азият диҳад уро Оллоху чалла чалолух мешиканад, яъне уро халок мекунад. Оллох Субхонаху ва Таъоло гуфт:

"إنا كفيناك المستهزئين"

"Мо ба азоб додани масхаракунандаҳои шумо эй Пайгамбар кифоя хастем" яъне ман худам онхоро азоб медихам. Дар замони Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) як марде Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро масхара кард, вақте ки вафот кард уро дафн карданд, пас ҳар вақто ки уро дафн мекарданд, уро дар болои қабр меёфтанд, ки аз қабр бароварда шуда буд.

Анас (разияллоху анху) гуфтанд: "Як мард аз қаблаи бани Назир насрони буд, сипас исломро қабул кард, ва сураи Бақара ва Оли-имронро аз худ кард, ва ба

Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) котиби мекард, сипас насрони шуд, яъне аз ислом хорич шуда боз дини насрониро қабул кард, пас ба суи кавмаш гурехт, хатто ба насронихо расид. Пас ба масхара кардани Расулulloх (саллаллоху алайхи ва саллам) шуруъ кард, ва Расулulloхро масхара мекард, дере нагузашта Оллох Таъоло гарданаширо шикаст, сипас мурд.

Ба у чукурие кофтанд ва уро дафн карданд, ки замин уро бар болояш бароварда партофт, пас барои у боз чукуртар карда қабр кофта дафн карданд ки, замин уро боз бар болояш бароварда партофт. Ва бори сеюм қабраширо чукуртар

карда уро дафн карданд ки боз замин уро бар болояш бароварда партофт, сипас уро дар хамин холат тарк карданд.

(ривояти Бухори ва Муслим)

Ва Абу Чахл сардори Курайш, вакте ки Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро масхара кард, пас уро кудаконе аз сахобахо хамчун никояту шармандаги ба катл расониданд. Абдуррахмон ибни Авф (разияллоху анху) гуфтанд: Ман рузи бадр дар байни саф истода будам, ки ногох ба тарафи росту чапам назар кардам, ки ман дар байни 2-кудаки мадинаги, сину соли онхо хурд аст вокеъ хастам, пас маро якеи онхо бо дасташ зада гуфт: "эй амак!

Абучахлро мешиноси? Гуфтам: бале мешиносам, Абучахлро чи кор мекуни? Гуфт: ман шунидам ки у Расулуллохро хакорату масхара мекардааст. Ва вакте, ки Абдурахмон ибни Авф Абучахлро нишон доданд, он 2-кудак рафта Абучахлро ба катл расониданд. (р-Бухори ва Муслим)

**Давлате ки ба сабаби
масхара кардани расулуллох
аз дасти Подшоҳонаш рафт**

Ва Давлату мамлакатҳо аз дасти подшоҳонаш мерафт, ва сардорони он давлат низ халок шуданд. Вакте, ки пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро масхара мекарданд. Пайгамбар (саллаллоху

алайхи ва саллам) ба Кисро
(подшохи форс) ва Кайсар
(подшохи рум) мактуб навишта,
онхоро ба дини мубини ислом
даъват карданд. Ва хардуи онҳо
исломро қабул накарданд. Лекин
Кайсар мактуби Расулуллоҳ ва
фиристодаи Расулуллоҳро икрому
хурмат кард. Пас мулкаш дар
дасти ҳудаш боки монд. Аммо
Кисро бошад мактуби
Расулуллоҳро пора пора кард, ва
Расулуллоҳро масҳара кард, пас
баъди пора-пора кардани мактуби
Расулуллоҳ, дере нагузашта Оллоҳ
Таъоло уро ҳалок гардонид, ва уро
пора-пора кард. (ривояти Бухори)

Калъаҳои вайроншуда

Ва калъаҳо бар болои сохибонаш меафтид, вақте ки Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро сохибони калъа мазаммат ё маломат мекарданд. Шайхул ислом (разияллоху анху) гуфтанд: ба мо якчанд мусалмонони удул, яъне шахсони Худотарс, ахли фахму ахли хибрат, аз он воқеаҳо, ки чандон маротиба дар ихотаи калъаҳо ва шаҳрҳо таҷриба карданд, хабар дода гуфтанд ки, мо як шаҳр ё калъаро як мох ё зиёда аз як мох мухосара мекардам, ва имконияти даромадан ба он калъа намеёфтем, ҳатто аз гирифтани он калъа ноумед мешудем ки, ногоҳ

сохибони калъа ба хакорату
дашном додани расулуллох
(саллаллоху алайхи ва саллам)
шуру мекарданд, ки мо ба зуди
имконият пайдо карда калъаро
мегирифтем. Ва аз як ё ду руз
таъхир накарда мо галаба
мекардем.

Сабаби азоби умуми

Ва агар Пайгамбарон азият дода
шаванд азобу бало мефарояд. Дар
китоби "Соримул маслул"
омадааст, ки: ва агар киссаҳои
Пайгамбарамони дар Куръон зикр
шударо чустучуи куни, меёби ки
умматонашон халок шуданд ва ба
балоҳо гирифтор шуданд, Вакте,
ки Пайгамбаронашонро азият

доданду ба онҳо муҳолифот карда
бо кавлу амал онҳоро масхара
карданд.

Мухаббати Пайгамбар

Хонандгони азиз! Ва баъди ин
суханҳо.....

Мухаббати Пайгамбар саллаллоху
алайхи ва саллам бар зиммаи хар
як мусалмон фарзи айн аст. Ва аз
мухаббати Пайгамбар аст, химоя
кардани чанобашон ва
суннаташон,
ва аз мухаббати Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам аст,
дифоъ кардани нафси шарифу
покашон аз суханҳои бади
кофирон,

ва аз мухаббати Пайгамбар аст
итоат кардани пайгамбар, ва
пайравии асарашон ва иттибои
суннаташон, дар хакикат Оллох
таъоло дар 40- мавзиъи куръони
карим итоату пайрави кардан ба
Расулуллохро зикр кардааст.

Ва касе ки ба суннати Расулуллох
амал кунад, уро Оллох таъоло дуст
медорад ва гуноххояшро
мебахшад. Оллох Субхонаху ва
Таъоло дар сураи Оли Имрон
гуфт:

" قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله و
يغفر لكم ذنوبكم "

Яъне: "эй Пайгамбар ба мардум
бигуед! Агар шумо Оллохро дуст
медошта бошед, пас маро итоат
кунед, Оллох Таъоло шуморо дуст

медорад, ва гунохҳои шуморо мебахшад." Ва иззату бузургии мусулмонон ба кадри итоат карданашон Пайгамбарро, ва хушбахтии банда дар дунёю охират ба итоати Расулulloх муаллақ аст.

Сабаби нохушиҳо

Ва тамоми бадихою нохушихою камбағалию мусибатҳо, дар беимони ба Пайгамбар, ва дашном додан ё масҳара кардани Пайгамбар, ё дар сабуки кардан ба китоби Худо аст, ва суннати Расулulloх аст. Ва касе, ки ба Пайгамбари Худо душмани кунад, донанд ки у бо насси сухани Худо

маглуб мешавад. Оллох таъоло онхое ки Пайгамбару муъминонро азийят медиханд ё душмани мекунанд ваъда дод ки онхо маглуб мешаванд.

"إنا لننصر رسلنا والذين آمنوا في الحياة الدنيا و
يوم يقوم الأشهاد"

Оллох таъоло гуфт:

Албатта мо ба Пайгамбаронамон ва ба онхое, ки ба Пайгамбарон имон оварданд, дар дунёю охират нусрат медихем. Яъне ёри медихам. Ва касе, ки ба Пайгамбарон имон наорад, Оллох ба онхо нусрат намедихад.

Хукми итоати Пайгамбар

Итоату пайрави кардан ба Расулulloх саллalloху алайхи ва саллам вочиб аст. Сохиби китоби "Фатхул мачид" гуфтанд: "таъзиму бузургшумории Пайгамбар саллalloху алайхи ва саллам, бо бузург шуморидани амру нахйашон ва пайравии суннаташон ба чо меояд." Ва ба сабаби итоати Пайгамбар (саллalloху алайхи ва саллам) рахматҳои илоҳи нозил мешавад. Оллох субхонах гуфт:

"و أطيعوا الله و الرسول لعلمكم ترحمون"

"Оллох таъоло ва Расулро итоат кунед, албатта шумо раҳм карда мешавед." Ва муҳаббати Расулulloх бо итоату пайрави аст,

ва мухаббати Расулуллох аз мухаббати фарзанду падару тамоми мардум мукаддам меистад. Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"لا يؤمن أحدكم حتى أكون أحب إليه من ولده و والده و الناس اجمعين"
(متفق عليه)

"Якеи шумо Муъмини хакики намешавад, то он даме ки ман ба у аз фарзанду падараш ва аз тамоми инсонҳо махбубтар набошам. (ривояти Бухори ва Муслим).

Ва аз мухаббати Пайгамбар аст, мухаббати Сахобагони Пайгамбар, ва мухаббати хамсарону фарзандону хешовандони Пайгамбар, ва аз мухаббати Пайгамбар аст, мухаббати

меросхурони Пайгамбар (яъне Мухаббати Олимони Ислом)

Ва касе ки Пайгамбарро дуст дорад, дар олитарин дараҷаи чаннат, дар чаннати Фирдавс хамроҳии Пайгамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) мебошад. Пайгамбар (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) гуфтанд:

"المرء مع من احب" (رواه مسلم)

Инсон рузи киёмат хамроҳии дустдоштааш мебошад.

(ривояти Муслим)

Маънои шаҳодат додан ба пайгамбарии хазрати Мухаммад

Хонандагони азиз! Мо дар як шабошаруз чанд маротиба дар намозу дар азону дар зикрҳо, Ашхаду анна Мухаммадан Расулуллох мегуем, пас маънои ин калима чист?

Уламои Ислом (разияллоху анху) дар маънои ин калима чунин гуфтанд: Маънои шаҳодат додан ба пайгамбарии хазрати Мухаммад (алайхис салоту вас салом) ин аст ки:

"итоат кардани амрҳои расулуллох, ва тасдиқ кардани хабарҳои Расулуллох, ва парҳез кардан аз наҳй кардаҳои

расулуллох, ва ибодат кардани
Оллох таъоло мувофики суннати
Расулуллох (саллаллоху алайхи ва
саллам) аст."

фасл

Ва ба дини Расулуллох
бидъатро, (яъне чизи дар дин
набударо) пайдо кардан, гумрохи
аст, ва ба Расулуллох тухмат аст.
Ва касе ки аз забони Расулуллох
(саллаллоху алайхи ва саллам)
сухани дуруг бофад, чояш дузах
аст. Расулуллох (саллаллоху
алайхи ва саллам) охирини
Пайгамбарон хастанд, баъдаи
Расулуллох дигар пайгамбар
намеояд. Ва касе ки баъди

расулуллох даъвои Пайгамбари кунад, у дуругуйтарини инсонхо аст. Ва аз дини Ислом хорич мешавад.

Кадри сухани Пайгамбар

Ва ба сухани Расулуллох сухани касеро баробар карда намешавад. Бинобар ин Имом Молик (разияллоху анху) гуфтанд: "كل يؤخذ من قوله و يرد الا صاحبَ هذا القبر"
"Хар як шахсро суханаширо гирифта мешавад ва суханаширо рад карда мешавад, гайри сохиби ин кабр гуфтанд, ва бо дасташон ба суи кабри Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам) ишора карданд, ки хамавакт

чамиъи суханхояшон кабул карда мешавад."

Ва агар кавли касе мухолифи сухани Расулуллох ояд, суханаш ба худаш рад аст, Бинобар ин ибни Аббос (разияллоху анху) чунин мегуфтанд:

"يوشك أن تنزل عليكم حجارة من السماء أقول
قال رسول الله و تقولون قال أبو بكر و عمر"
(رواه احمد)

"Дере нагузашта бар болои шумо санг меборад, Расулуллох гуфтанд мегуям, шумо бошед, Абубакру Умар гуфт мегуед!" (р- Имом Ахмад)

Бародарони азиз! Бубинед! Чи хел Абдуллох ибни аббос (разияллоху анху), онхое ки кавли Расулуллохро тарк карда, кавли

бехтарини ин умматро ба худ далел карданд, саҳт сарзаниш карданд, ва гуфтанд ки ба наздики ба сари шумо у санг меборад. Агар Абдуллох ибни Аббос (разияллоху анху) замони моро бинанд чи гуянд? Ва чи шавад холи онхое ки суханҳои мардумро барои худ дин карда гирифтанду суханҳои Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро зери по партофтанд.

Абубакр ибни Абудовуд (разияллоху анху) чунин гуфтанд:

" و دع عنك اراء الرجال وقولهم
رسول الله اذكى و أشرح"

"Ту эй мусалмон аз худ кавли мардумро тарк кун! Кавли Расулуллох (саллаллоху алайхи ва

саллам)-ро бигир, ки поктару хак аст."

Бинобар ин вакте, ки Имоми Аъзам Имом Абуханифа (разияллоху анху) бо Хаммод ибни зайд дар масъалаи имон чидол карданд, Хаммод ибни зайд ба суханаш хадиси Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро далел кард, ки имом чизе нагуфтанд, шогирдону мухлисони имом гуфтанд: шумо низ чавоб гардонед рад занед! Имоми Аъзам олими раббони шахси Худотарс ки буданд, чунин гуфтанд: "чи хел ман ба у рад гардонам ва у ба ман хадиси Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро зикр мекунад, оё ман ба сухани

Расуллох рад занам, гуён чавоб додонд, рахматҳои худованди бод бар Имом Абуханифа. Ин киссаро Ибни Абил иъзи Ханафи дар шарҳи ақидаи Тахови аз ҳикояти ҳуди Имом Тахови накл карданд.

Хулосаи дини пайгамбар

Хонандагони азиз!!! Хулосаи дине ки Оллох Таъоло Расулуллох (саллаллоху алайҳи ва саллам)-ро ба он дин фиристод. Даъват ба якка ва ягона ибодат кардани Оллох Таъоло, ва ба у касеро шарик наоварда, танҳо ҳудашро ибодат кардан аст. Оллох субхонах дар сураи анбиё хабар дода гуфт:

" و ما أرسلنا من قبلك من رسول إلا نحى إليه
أنه لا إله إلا أنا فعبدون "

Яъне "мо ба тамоми пайгамбароне
ки пеш аз шумо пайгамбар кардем,
вахй меодем, ки гайри ман дигар
худои бархак нест, пас маро
ибодат кунед!"

Пайгамбармон ба касе дорои фоида ё зарар нестанд

Пайгамбарамон хазрати Мухаммад
алайхис-салоту вассалом инсоне аз
инсонҳо буданд, меҳурданду
менушиданд ва гурусна
мемонданд, ва хонадор мешуданду
гамгин мешуданду гиря
мекарданду хоб мекарданд, ва
фаромуш мекарданду бемор

мешуданд, ва дар сини 63-солаги дар Мадинаи Мунаввара вафот карданд. (ривояти Бухори)

Пайгамбарамон ягон хусусияте аз хусусиятҳои Худовандию

Парвардигориро надоранд. Илми гайбро намедонанд. Оллох субхонаху ва Таъоло ба Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) дар сураи намл гуфт:

"فل لا يعلم من في السموات و الأرض الغيب
إلا الله"

Эй Пайгамбар ба мардум бигуед!
"Онхое, ки дар осмону замин хастанд, гайри Оллох Таъоло дигар касе гайбро намедонад."
Фарқи асосии Пайгамбар аз дигар инсонҳо он аст ки ба Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)

вахй дода мешавад. Оллоху азза ва чалла дар сураи кахф гуфт:

"قل إنما أنا بشر مثلكم يوحى إلي أنمى إلهكم إله واحد فمن كان يرجوا لقاء ربه فاليعمل عملا صالحا ولا يشرك بعبادة ربه أحدا"

Эй Пайгамбар! Ба мардум бигуед!
"Ман факат мисли шумо инсон хастам, фарки ман аз шумо он аст ки ба ман вахй дода мешавад, ки албатта Худои шумо Худои ягона аст, пас касе ки бо неки вохурдани Парвардигорашро умед дошта бошад, пас амали солах кунад, ва дар ибодати Парвардигораш чизеро шарик наорад."

Фасл

Пайгамбарамонро аз кадрашон боло бардошта намешавад, ва бо

номи пайгамбар касам хурда
намешавад ва инчунин аз
мартабаи Пайгамбари паст зада
дуруг шуморида намешавад, балки
тамоми суханхояшонро кабул
карда мешавад. Баъзе инсонҳо
пайгамбарро аз дараҷаи
пайгамбари ба дараҷаи
Парвардигори олам мебардоранд,
ва баъзеҳо ҳақорату дашном
медиханд, ҳарду гуруҳ низ золим
ҳастанд. Пайгамбарро аз дараҷаи
худашон ба дараҷаи Оллоҳ таъоло
бардоштан ширк аст, ва аз
дараҷаашон паст задан куфр аст.
Ва дар икрому таъзиму таъриф аз
мартабаи пайгамбарӣ рисолат аз
ҳад гузаронида намешавад.

Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) гуфтанд:

" لا تطروني كما أطرت النصارى ابن مريم إنما أنا عبد فقولوا عبد الله ورسوله" (رواه البخاري)

"Маро дар таъриф кардан, бо суханҳои дуругу таърифоти нолоик аз хад нагузаронед, чи хеле ки насронихо дар ҳаққи Исо ибни Марям суханҳои дуруг бофта, Исоро писари Худо гуфтанд, ман як банда ҳастам, маро бандаи Оллоҳ ва Расули Оллоҳ бигуед."

(р- Бухори)

Ва аз Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) ёри ва мадад пурсида намешавад, зеро аз мурдаҳо ёри пурсидан далолат ба беакли мекунад. талабу дархостхоро гайри Парвардигори

олам касе дода наметавонад.
Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва
саллам) ба духтарашон фотима
(разияллоху анху) гуфтанд:

"يا فاطمة بنت محمد سليني من مالي ما شئت لا
اغني عنك من الله شيئا"
(رواه البخاري)

"Эй Фотима духтари Мухаммад!
Аз моли ман чи қадар хохи
бипурс! Ман туро аз азоби Оллох
таъоло начот дода наметавонам."
(ривояти Бухори)

Модоме ки бехтарин халки
Худоро аз дарачаю мартабаи худ
боло бардошта нашавад, ба тариқи
авло гайри Пайгамбарро аз
мартабаи худаш боло бардошта
намешавад.

Ҳофизи ҳадисҳои Расулуллоҳ

Касе ки ҳадисҳои Расулуллоҳ (саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро азхуд карда ба он амал кунад ва онро ба дигарон таълим диҳад, руяш дар дунёю охираат пурнуру мунаввар мешавад. Имом Аҳмад (разияллоҳу анҳу) ба писари хурдсолашон 150 000 ҳадисҳои Расулуллоҳ (саллаллоҳу алайҳи ва саллам) хифз кунониданд.

Ва ҳуди имом Аҳмад (разияллоҳу анҳу) 1-милион ҳадисҳои Расулуллоҳ (саллаллоҳу алайҳи ва саллам)-ро аз ёд медонистанд, ва ба тамоми он ҳадисҳо амал карда буданд. Ва Имом Бухорӣ (разияллоҳу анҳу) ҳадисҳои

Расулуллох (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро чамъ карданд, ва китобашон Сахеи Бухори дар Олам бехтарин китоб баъди Куръон меистад. Ва касе, ки ба Расулуллох як маротиба салавот фиристонад, Оллох таъоло ба у 10-рахмат нозил мекунад.

Насихат

Хонандагони азиз!

- Окибати аз дини Расулуллох дур будан пушаймони бефоида аст.
- ва окибати тамоми некихои дунёю охират ба худотарсон аст.

- ва итоат накардану бехурмати нисбати падару модар, гунохи кабира аст.
- Ва ба хушовандон неки кардан, сабаби баракоти ризку умр аст.
- ва тарбия кардани фарзани соlexу муъмин, барои падару модар дар дунёю охират нури чашм аст.
- Ва бехтарин ибодат 5-вакт намозро дар вакташ дар масчид адо кардан аст.
- Ва ба назди сеҳргарону чодугарон рафтан, бадбахти аст ва нокиси дар ақл аст.
- Ва касеро ки оллох таъоло хор гардонад, хеч уро кас икром намекунад.

- Таълимгирандаи илми раббони меросхури Пайгамбар аст.
- Дар сихатию бемори, ва дар серию гуруснаги, ва дар оромию хавф хамеша ба суи Парвардигори биною шунавою кодиру тавоно таваччух кунед!
- Ва тамоми талабу дархости худро аз Оллох субхонаху ва таъоло пурсед. Ягона зоте ки балоро дур карда метавонад, ва некихоро чалб мекунад ин Оллох субхонаху ва таъоло аст.

аз Оллох Субхонаху ва Таъоло мепурсам ки дину дунёю охирати хар яки мову шуморо

обод гардонад, ва диёрамонро
аз тамоми балохою офоти
моддию маънави дар паноху
исматаш нигоҳ дорад. Ва
тамоми баракоту хайротро ба
диёрамон фаровон гардонад.

Фасли дуввум:

Маърифати Сахобагони киром

(Оллох субхонаху ва таъоло аз
онхо рози шавад)

Хонандагони азиз!

Аз Худо битарсед! Худотарси, сабаби осоншавии амалхо ва зиёдашавии неъматхо, ва дафъи балохо ва нохушихост.

Инсон рузи қиёмат ҳамрохии дусташ мебошад

Умматхо ва Кабилахо, хамеша байни хамдигир, бо бузургону фозилони худ фахр мекунанд, ва онхоро дуст медоранд, ва ба онхо иктидо ва пайрави мекунанд, то ин ки мисли онхо ва ҳамрохии онхо бошанд. Дар Сахеи Муслим омадааст ки, Пайгамбар

(саллаллоху алайхи ва саллам)
фармуданд:

"المرء مع من أحب"

Инсон рузи киёмат, бо хамрохии дустдоштааш мебошад. Пас касе ки Пайгамбарону Солеҳонро дуст дорад, ва мисли онҳо амал кунад, хамрохии онҳо зинда мешавад. Ва касе ки саҳобағони Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам)-ро дуст дорад, ва мисли онҳо амал кунад, дар ҷаннат бо хамрохии онҳо мебошад.

Сахобахо ахли чаннат хастанд

Абу Мухаммад ибни Хазм разияллоху анху дар китоби "Ал-Эҳкам фи усулил Аҳкам" мучалади 5-ум саҳифаи 90-91 чунин гуфтанд:

"الصحابة كلهم من أهل الجنة قطعا"

Тамоми сахобагон хатман аз ахли чаннат хастанд. Зеро, ки Оллох Субхонаху ва таъоло дар сураи Хадид ояти дахум хабар дод ки, он сахобагоне ки пеш аз фатх нафака ва хайрот карданд, ачру савобашон нисбати Сахобагоне, ки баъд аз фатх ин амалхоро ичро карданд бузург аст. Ва Оллох таъоло дар давоми оят гуфт:

"وَكَلَّمَ اللَّهُ الْحَمِيمَ"

Ва ба хамаи Сахобагон Оллох
Таъоло чаннатро ваъда дод.

Ахамият маърифати сахобаҳо

Маърифати сахобагони расули
Акрам, саллаллоху алайхи ва
саллам, асле аз аслҳои дини
мубини Ислом аст. Хофиз ибни
Хачар (разияллоху анху) дар
Исобах (мучалади-1 саҳифаи -5)
дар таърифи Саҳоба чунин
гуфтанд:

"من لقي النبي مؤمنا به و مات على الاسلام"
Яъне, "саҳоба шахсе ки, бо
Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва
саллам) дар ҳолати мусалмони

вохурда бошад, ва аз олам мусалмон гузашта бошад." Ин 3-шарт дар касе ёфт шавад, у саҳоба аст.

1-ум: Бо Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) агарчанде, ки як лахза бошад ҳам вохурда бошад.

2-юм: ба Пайгамбар (саллаллоху алайхи ва саллам) дар ҳаёташон имон оварда бошад.

3-юм: аз дунё мусалмон гузашта бошад.

Фазилати Саҳобагон

Саҳобагони Киром, бар зиммаи ҳар як мусалмон фазлу ҳуқуқ доранд. Тамоми некиҳое ки мусалмонон доранд, аз илму

куръон ва имону ислом ва ибодату дину хушбахти, ин хама ба баракати амалҳои Сахобагон аст.

Дини мубини Исломро, аз забони мубораки Расулulloх (саллаллоху алайхи ва саллам) ба пурраги омуктаанд, ва ба дигарон таълим доданд.

Сахобагон, мукамалтарини уммат аз руи аклу илму фахму дин хастанд.

Суханҳои уламо дар ҳаққи Сахобагон

Абдуллох ибни Масъуд разияллоху анху фармуданд: "Қасе ки ба шахсе пайрави қардани бошад, пас ба сахобогони пайгамбар саллаллоху алайхи ва

саллам пайрави кунад, зеро шахси
зинда аз фитна эмин нест.
сахобагони пайгамбар саллаллоху
алайхи ва саллам, касам ба номи
Худо ки бетарини ин уммат
хастанд, дилхои онҳо, поктарин
дилхои уммат, сахабагони киром,
донотарини уммат хастанд,
сахобогон, кавме ки Оллох Таъоло
ба хамсухбатии Пайгамбараш, ва
барои барпо доштани динаш
ихтиёр кардааст, Пас фазли
онҳоро бидонед! ва ба онҳо
пайрави кунед! зеро ки онҳо дар
роҳи рост буданд."

Дар китоби Манокиб омадааст ки,
Имоми Аъзам, Имоми мазхаби мо
Абу Ханифа (рахматуллоҳи
алайх) чунин гуфтанд:

"مقام أحدهم مع رسول الله ساعة واحدة، خير
من عمل أحينا جميع عمره وان طال"
مناقب ابي حنيفة للمكي ص76 }

"Як лахза хамрохии расулуллох (с) будани сахобагон, аз амали якеи мо дар чамиъи умрамаш бехтар аст, агарчанде ки умраш дароз бошад."

Имом Шофиъи (рахматуллохи алайх) гуфтанд: "Сахобагон, дар дину фахму хидоят ва дар илму амал аз мо боло хастанд, ва фикри онҳо барои мо, аз фикри нафсохоямон бехтар ва авлотар аст."

Санои Оллох таъоло ба сахобагон

Дар хакикат, Оллох субхонаху ва Таъоло дар куръони карим ба Сахобагон сано гуфт, ва барои мо хабар дод ки у аз Сахобагон рози шуду ба онҳо чаннатро ваъда дод:

"و السابقون الأولون من المهاجرين و الأنصار،
و الذين اتبعوهم باحسان رضي الله عنهم و
رضوا عنه، و أعد لهم جنات تجري تحتها
الانهار خالدین فيها أبدا، ذلك الفوز العظيم"
{توبة- 100}

"Он Сахобагоне, ки собику аввал (яъне барвакт) Исломро қабул карданд, аз Мухочирон ва Ансор, ва онҳое ки ба Мухочирону ансор дар қорҳои хайр пайрави карданд, Оллох Таъоло аз онҳо рози шуд ва онҳо низ аз у рози шуданд. Ва

Оллох таъоло ба онҳо, чаннатхое ки аз зери дарахтонаш дарёҳо чори мешавад омода кардааст. Онҳо дар чаннат човидони хастанд, ин аст пирузи, ва хушбахтии бузург.

Санои Расулуллох ба Сахобагон

Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам фармуданд:

"بعثت في خير قرون بنى آدم" (رواه البخاري)

"Ман ба бехтарин асрҳои фарзандони Одам пайгамбар шудам" яъне ба асри сахобогони киром. Имом Бухори ва Имом Муслим дар сахехайн аз Абдуллох ибни Масъуд ва Имрон ибни

Хусайн разияллоху анхумо ривоят карданд ки, пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам чунин гуфтанд:

خير الناس قرني، ثم الذين يلونهم، ثم الذين
يلونهم (متفق عليه)

"Бехтарин мардумони замонахо, мардумони асри ман хастанд, яъне саҳобагон, сипас онҳое, ки баъди асри саҳобагон меоянд, яъне тобиин ва табаъ тобиин. Ин ояту ҳадисҳо, далолат мекунад ки, саҳобагони пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам, бехтарин шахсҳо баъди пайгамбарон хастанд, зеро ки уммати Пайгамбари охируззамон, бехтарини умматҳо аст, ва бехтарини уммати Пайгамбар

саллаллоху алайхи ва саллам, ин Сахобагони Пайгамбар хастанд.

**Сахобагон бо ичмоъи
Олимон Худотарстарини
инсонхо баъди Пайгабарон
хастанд**

Юсуф Ибни Абдил Барр
(рахматуллохи алайх) дар
мукаддимаи "Истийъоб" ичмои
Уламои Ахли Суннат вал
чамоъатро накл карданд ки:

"أن الصحابة كلهم عدول"

"Албатта чамиъи Сахобагон Адл
хастанд." Адл дар истилохи
Мухаддисон чунин аст:

"العدل من يجتنب الكبائر و يتقي في مغلب الصغائر"

"Адл шахсе ки аз гунохҳои кабира пархез мекунад, ва дар аксарияти ахволаш аз гунохҳои сагира дур меистад." Бинобар ин, ривояти тамоми Сахобагон, ҳатто шахсони номаълуми онҳо низ мақбул аст. Барои он ки, ба ӯ долатии сахобагон, Оллоҳ Субҳонаху ва таъоло аз болои 7-қабат осмон шаҳодат додааст.

"فقد نطق الوحي المبين بفضلهم"

Дар ҳақиқат ваҳйи мубин (яъне қуръон) дар фазли Сахобагон Сухан кардааст.

"و في الفتح أي للصحابة تمدح"

Ва дар сураи Фатҳ оятҳои мубин, ба Сахобаҳо сано мекунад. Нафакат

дар сураи Фатх, балки дар бисёр сураҳо, Оллох Субхонаху ва таъоло ба Сахобагон сано гуфтааст: дар баъзе оятҳо, Оллох таъоло розигии худро баён мекунад, ва бузург будани мукофоти онҳоро баён мекунад, ва дар баъзе оятҳо ба сифатҳои неки онҳо сано мегуяд.

Тамоми Сахобаҳо шахсони бузург ҳастанд

Ва ҳар яки онҳо, соҳиби амалҳои солах, ва кушишҳои, сазовори шукр, ва соҳиби рафтору кирдори нек ва ахлоқи ҳақида ҳастанд, ва бо зикри ахбори

Сахобагон, дилхо зинда мегардад,
ва ниятхо пок мешавад, ва ба
пайрави кардани онхо, хушбахти
хосил мешавад, ва бо шинохтану
маърифати сираи сахобагон,
пешвои мо пешвои сохиби хулки
зебо мегардад.

Сираи бехтарин шахс баъди Пайгамбарон

Ва мукамалтарини Сахобаҳо ва афзалтарини Сахобаҳо ва собиктарини онҳо ба тамоми амалҳои хайр, **Абубакри Сиддик**, ки ному насабашон Абдуллох ибни Усмон Ибни Оъмири Курайши, Дар байни Курайш, шахси бузургу баобру, ва ба хама махбубу ба насабҳо ва ахволу таърихи араб, шахси хабир буданд. Ва мардум, бо Абубакри Сиддик, дусти ва муомалаи нек мекарданд, барои сохиби ақл ва илму эхсон будани он хазрат. Бинобар ин ягон маротиба Курайшиҳо, Хазрати

Абубакрро хатто дар замони чоҳилийят, бо ягон айбе ё нуксоне айб накарда буданд ва ин хусусият дар гайри Абубакр ёфт намешавад.

Аввалин марди мусалмон

Ва вақто ки Оллох Субхонаху ва Таъоло хазрати Мухаммад алайҳис салоту вас саломро пайгамбар гардонид, ва барои расонидани дини Ислом амр кард, ба қабули ин дини муқаддаси Ислом шитоб карданд, ва барои худ, тасдиқ кардани суҳанҳои Пайгамбар саллаллоху алайҳи ва салламу лозим гирифтанд. Ва барои қабул кардани дини Ислом, шакку шубҳае накарданд, балки мудате

ба кабули Ислом фикре хам накарданд.

Абубакр сиддик хастанд

Уммати ислом, барои Абубакрро Сиддик номидан иттифок карданд. Ва мартабаи сиддики, дар касе гайри Абубакр ёфт намешуд. Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"إني قلت: يا أيها الناس اني رسول الله اليكم جميعا، فقلتم كذبت!

و قال ابوبكر صدقت! (رواه البخاري)"

"Ман гуфтам: ки эй инсонҳо, ман ба хамаи шумо пайгамбари Худо ҳастам, пас шумо дар ҷавоб

гуфтед: дуруг гуфти! ва Абубакр
гуфт: рост гуфти!"
(ривояти Бухори)

Сифатҳои Абубакр

Ба дини Ислом, даъват карда шуданд. Аввалин марде, ки имон оварданд. Ва барои хидмати Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ва дини Ислом, дасти карим дароз карданд. Марде ки сохиби кадри бузург, манзалаи баланд, шахси меҳрубону сахӣ, аввалини хулафои рошидин, аввалини даҳ шахсони чаннати, сохиби шарму ҳаёи саҳт, шахси бисёр парҳезгор, сохиби пулу моли бисёру обруи баланду ахлоки ҳамида, дар ҳаёташон, ягон

маротиба арак нанушидаанд, аз барои сохиби табиати солим буданашон. Ва Дар хаёташон, ягон бут ё санамеро ибодат накардаанд, ва аз забонашон, ягон бор дуруг хосил нашудааст, балки ростгуйу, росткавл буданд. Ва ин мартаба дар касе гайри Абубакр ёфт намешуд.

Аввалин даъватунанда ба дини Ислом

Аввалин шахсе, ки ба дини Ислом мардумро даъват карданд. Дар дасти Абубакри Сиддик, 5-нафар аз 10-шахсони бихишти исломро қабул кардаанд, Усмон ва Талха ва Саъд ва Зубайру

Абдуррахмон ибни Авф, Оллох таъоло аз чамиъи онҳо рози шавад. Аввалин шахсе ки расулуллох саллаллоху алайхи ва салламо химоя карданд, Аввалин шахсе, ки баъди Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам дар рохи Исломи азият дода шуданд, хатто аз Макка хичрат карданд.

Мартабаи Абубакр

Дар куллаи баланди суҳбат, ва мартабаи оли ҳаёт ба сар бурданд. Ҳамроҳии Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам, аз он рузе ки, пайгамбар шуданд, то рузи вафоташон соҳибу ҳамсуҳбати карданд. Соҳиби ва ҳамсуҳбатиро,

хамрохии Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам мукаммал карданд ки, ягон шахсе мисли Абубакр набуд. Аниси Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам дар гор, ва хамсафари Расулуллох аз Макка ба Мадина, хамрохии Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам, танхо худашон сафар карданд. Ки ин хусусият дар касе гайри Абубакр ёфт намешуд.

Саховати Абубакр

Пулу молашон муборак, тичорат мекарданд, ва аз касби дасти худашон мехурданд. Дар рохи Ислом бисёр нафака карданд. Аввалин шахсе ки барои нусрати дини ислом нафака карданд.

"ما نفعني مال كمال ابي بكر" (رواه احمد)

Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд: "Аз ягон мол, мисли моли Абубакр фоида накардам." Шайхул Ислом (рахматуллохи алайх) гуфтанд: "нафакаҳои Абубакри сиддик разияллоху анху барои таому либоси Пайгамбар набуд, зеро ки Оллох таъоло пайгамбарашро аз моли тамоми махлуқон беҳочат карда аст. Балки нафакаҳои Абубакр, барои нусрати дини муқаддаси Ислом буд." Ба мусалмонон нафака ва хайрот мекарданд, ва дуртарин шахс аз миннат ва умеди шукр буданд. Тамоми моли худро дар роҳи Худо садақа карданд. Хазрати Умар

разияллоху анху гуфтанд: "Моро Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ба садака амр карданд, пас ин амри Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам ба холате рост омад ки, ман хеле моли бисёр доштам, пас гуфтам: имруз Абубакрро мегузарам, яъне имруз аз Абубакр бисёр садака мекунам, сипас ними моламро ба назди Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам овардам, Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд: ба ахлу аёлат чи гузошти? Гуфтам мисли ин. Яъне, бо ними молаш садака кард. Ва Абубакр разияллоху анху бо чамиъи молашон ба назди Пайгамбар саллаллоху алайхи ва

саллам омаданд. Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам пурсиданд: эй Абубакр! ба ахлу аёлат чи гузошти? Гуфтанд: Худою Расул. яъне онхоро ба Худо супоридам, хазрати Умар гуфтанд: касам ба номи Худо ки Абубакрро ба ягон амал пеш гузашта намешавад. (р-Абу довуд ва тирмизи)

Шахси Шариф

Абубакри Сиддик, сохиби нафси шариф, аз ягон махлук ягон чизе напурсидаанд, на пулу мол ва на хочате. Хатто дар замони халифагиашон, Агар аз дасташон камчин афтад, ба касе

намегуфтанд ки, камчинро ба ман дароз кун, ва мегуфтанд:

"ان خليلي أمرني أن لا أسأل الناس شيئاً" (رواه احمد)

"Халили ман Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам, маро амр карданд ки, аз касе чизе напурсам"
(р-Ахмад)

Вазнинтарини уммат аз руи имону якин

Имоне ки Абубакр доранд, имони касе ба он баробар намешавад. Агар имони Абубакр бо имони уммат баркашида шавад, албатта имони Абубакр вазнин меояд.

Олимтарини уммати Ислом

Дар хузури Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам фатво медонанд ва хукм мекарданд, ва расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам, Абубакрро икром мекарданд. Ва ин мартаба дар касе гайри Абубакр ёфт намешуд, Абул-Аббос (рахматуллохи алайх) гуфтанд: якчанд олимон ичмой уламоро зикр карданд ки, албатта Абубакри сиддик олимтарини уммати ислом хастанд. Ва саҳобагон кадру киммат ва фазилати Абубакрро медонистанд.

Абу Саъиди Худри разияллоху анху гуфтанд:

"كان أبو بكر أعلمنا" (متفق عليه)

"Абубакр олимтарини мо буданд."
(р-Имом Бухори ва Муслим)

Хар як масъалае, ки уммат ихтилоф мекард, Абубакр разияллоху анху баён ва тафсил мекарданд. Баъди вафоти Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам, онхоро ба имон собит гардониданд. Ва Барои онҳо чои дафни Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ва меросашонро баён карданд. Ва Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам вакте, ки бемор шуданд, Абубакр разияллоху анхуро ба чои худ, ба

(насс ин сухани равшан ва зохири Худо ва расул аст). Ва аз Абубакр разияллоху анху ягон масъалаи шариат наомадааст ки, Абубакр дар он масъала хато карда бошанд. Сипас он суханхое, ки Абубакр разияллоху анху баъди мавташон мухолафат карда шуданд, яъне, кавли ягон кас ба кавли Абубакр мухолиф омада бошад, кавли Абубакр аз кавли гайрашон рочехтар ва сахехтар аст. Ва Абул-Аббос гуфтанд:

"و كل من كان أفضل من غيره فانه أعلم، و
رأس الفضائل العلم"

"Ва Хар шахсе ки, аз гайри худаш афзалтар бошад, пас у олимтар аст, ва илм куллаи баланди фазилат аст."

Аввалин шахсе ки оятҳои Куръонро дар китоб чамъ карданд, аввалин шахсе ки куръонро мусхаф номиданд, бинобар ин Ҳазрати Али разияллоху анху мегуфтанд:

"أعظم الناس أجرا في المصحف أبو بكر" (رواه أبو يعلى في المسند)

Бузургтарин шахс аз руи ачру савоб, дар чамъ кардани мусхаф, Абубакр ҳастанд. (ривояти Абуяъло)

Ва Абдуллох ибни Аббос разияллоху анху писари амаки расулуллох саллаллоху алайҳи ва саллам дар илм баҳр буданд, зеро

ки расулуллох дар ҳаққи Абуллох
ибни Аббос дуо карда буданд:

"اللهم فقهه في الدين و علمه التأويل" (متفق
عليه)

Парвардигоро Абдуллох ибни
Аббосро олими дин гардон, ва ба
у тафсири Куръонро таълим дех.

(ривояти Бухори ва Муслим)

Абдуллох ибни Аббосро
пурсиданд ки, бо чи фатво
медихед? Гуфтанд: бо куръон
фатво медихам. Агар аз куръон
наёбам, аз суннати расулуллох
саллаллоху алайхи ва саллам
фатво медихам, ва агар аз суннати
расулуллох наёбам, бо кавли
Абубакр ва Умар фатво медихам.

Фасл

Сохиби сирру асрори
расулуллох, баъди намози хуфтан,
дар хонаи Пайгамбар каме
хамрохи расулуллох дар танҳои
саллаллоху алайхи ва саллам
сухбат карда, баъд бармегаштанд,
ки ин хусусият дар касе гайри
Абубакр ёфт намешавад.

Таъбир кунандаи хоби Сахобагон,
дар хузури расулуллох саллаллоху
алайхи ва саллам хоби
сахобагонро бо ичозати
расулуллох таъбир мекарданд.
Бинобар ин Саъид Ибни Мусайиб
(рахматуллохи алайх) гуфтанд:

"و كان من أعبى الناس"

Яъне: Абубакр бехтарин
таъбиркунандаи хоб буданд.

Худотарстарини уммати ислом.

Худованд гуфт:

و سيجنبها الأتقى

Ва зуд аст ки аз оташи дузах, шахси Худотарс дур карда мешавад, яъне Абубакр. Ибнил чавзи (рахматуллохи алайх) гуфтанд: Олимон иттифок карданд ки ин оят дар ҳаққи Абубакр нозил шудааст.

Боихлостарини уммат дар амалхояшон

Амалҳои Хазрати Абубакр разияллоху анху холис барои розигии Оллоҳ таъоло буд, ба дини ислом ёри меоданд, ва

Пайгамбарро аз душманон мухофизат мекарданд ва факат розигии худоро умед мекарданд, ба хилофи Абутолиб ки, у низ ба пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ёри медод, ва расулуллохро аз кофирон мухофизат мекард, факат барои онки у амаки Пайгамбар буд ва мухаббати табиъи уро барои ёрии Пайгамбар мачбур мекард.

Дар хаёташон, ягон маротиба Мадинаи мунаввараро баъди хичрат тарк накарданд, магар барои хачу умра ва газва, ва Мадинаи бетарин халки Худоро, Мадинаи Пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламо хеле дуст медоштанд.

Парҳезгортарини уммати Ислом

Парҳезгортарини уммат аз пулу моли дунё, тамоми пулу моле, ки чамъ карданд, дар рохи Худо нафақа карданд. Духтарашон Оиша разияллоху анҳо Модари Муъминон, вакте ки Абубакр разияллоху анху аз дунё гузаштанд гуфтанд:

"ما ترك ديناراً ولا درهما"

На динору на дирхам гузошта рафтанд"

Бар уммат, шахси амонатнигаҳдор, аз чумлаи котибони ваҳйи Илоҳи, шучоъттарини уммат баъди Расулуллох саллаллоху алайҳи ва саллам, ибни Абдулҳалим (рахматуллоҳи алайх) гуфтанд:

"أبو بكر أقوى قلبا من جميع الصحابة، لا يقاربه
في ذلك احد منهم، لم يعرف له قط، أنه جبن
عن قتال عدوه "

Калби Абубакр, аз чамиъи калби
сахобахо бокувват аст. Касе аз
сахобахо ба Абубакр дар ин
наздик нестанд. Аз Абубакр, ягон
маротиба шунида нашудааст ки, аз
чанги душманашон тарсида
бошанд.

Кадри Абубакр дар назди душманони Ислом

Ва хатто душманони Ислом низ,
бузурги ва фазилати Абубакрро
медонистанд, ва аз Абубакр
метарсиданд. Дар Сахеи Бухори
ва Муслим ва Сунану Масониду

Магози, омадааст ки, вакте ки дар чанги Ухуд мусалмонон мағлуб шуданд, Абу Суфён ки, дар он вакт кофир буд ба болои кух баромада ба суи мусалмонон хитоб карда гуфт: Оё дар қавм Мухаммад ҳаст?

Пайгамбар саллаллоху алайҳи ва саллам ба саҳобагон гуфтанд: ҷавоб надихед!

Абу Суфён гуфт: оё дар қавм Абубакр ҳаст? Пайгамбар саллаллоху алайҳи ва саллам гуфтанд: ҷавоб надихед!

Абу Суфён гуфт: оё дар қавм Умар ҳаст?

Пайгамбар саллаллоху алайҳи ва саллам гуфтанд: ҷавоб надихед.

Абу Суфён ба хамрохонаш гуфт:
Барои шумо хаминхо кифоя хаст:
яъне мавти Пайгамбар саллаллоху
алайхи ва саллам ва Абубакру
Умар барои шумо кифоя аст.

Халифаи Расулуллох

Ва ба уммати Ислом, баъди
Расулуллох саллаллоху алайхи ва
саллам халифа шуданд. Сохиби
фикри рост, ва акли комил, Вакте
ки Пайгамбар саллаллоху алайхи
ва саллам бо сахобагон машварат
мекарданд, аввалин шахсе ки
сухан мекард, Абубакр разияллоху
анху буданд. Ва Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам бо
фикри Абубакр амал мекарданд,
чи хеле ки дар сулхи Худайбия ва

асирони бадр, фикри дигаронро тарк карда бо фикри Абубакр амал карданд. Киссаи сулхи худаибия дар Сахеи Бухори, ва Муснади Имом Ахмад аст ва киссаи Асирони бадр дар сахеи Муслим аст. Ва хазрати Умар дар замони нубувват омада аз Абубакр маслихат мепурсиданд, барои мукамал будани аклашон ва вазнину равшан будани фикрашон.

Оилаи Абубакр

Дар байни саҳобагон, ягон шахсе нест, ки падараш, модараш, фарзандонаш ва наберагонаш, Исломо қабул карда, пайгамбар саллаллоху алайхи ва салламро

дарёфт карда бошад гайри
Абубакр разияллоху анху.

Абул-аббос (рахматуллохи алайх)
гуфтанд:

"فهم اهلُ بيتِ إيمانٍ ليس فيهم منافق، و لا
يعرف هذا في غير بيت أبي بكر"

Пас оилаи Абубакр разияллоху
анху, хонаводае хастанд ки, оилаи
ахли имон ва байни онҳо мунофик
нест. Ва ин хусусият дар гайри
хонаи Абубакр ёфт намешавад.

و قال: " للايمان بيوت و للنفاق بيوت، فبيوت
أبي بكر من بيت الايمان"

Ва гуфтанд: имон хонаҳо дорад ва
нифок хонаҳо дорад, ва хонаҳои
Абубакр аз хонаи имон аст. Ва аз
ин оилаи ахли имон, Оиша
духтари Абубакр разияллоху анху
баромаданд. Дар зери тарбияи

шахси бузург ба воя расиданд, ки
падарашон,   рузхо   руза
медоштанду   шабхо   намоз
мехонданд, ва нафакакунанда дар
рохҳои Хайр буданд. Агар Куръон
кироат кунанд, оби чашми худро
дошта наметавонианд, мардум
факат   овози   гиряро
мешунаванд.

Собиқтарини уммат ба амалҳои солах

Дар чамиғи корҳои хайр аз
хамма мукаддам буданд. Дар як
руз якчанд амалҳои солахро ба
анҷом мерасониданд ки, ин
хусусият дар гайри Абубакр ёфт
намешуд.   Рузе   Пайгамбар

саллаллоху алайхи ва саллам пурсиданд: ки имруз руза гирифтааст? Абубакр гуфтанд: Ман. Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам пурсиданд, ки имруз ба чаноза рафтааст? Абубакр разияллоху анху гуфтанд ман. ки имруз бемореро аёдат кардааст? Абубакр разияллоху анху гуфтанд: ман. ки имруз ба мискине таъом додааст? Абубакр гуфтанд ман. сипас Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"ما اجتمعن في امرئ الا دخل الجنة" (راويہ مسلم)

Ин амалхо дар касе чамъ шавад ба чаннат мебарояд. (ривояти Муслим)

Ва Абубакр разияллоху анху сохиби фасохати бузург ва хутбаи пуртаъсир буданд, Аввалин хатиб дар ислом, дар хузури Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам хутба мекарданд.

Ва ягон маротиба ба Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам бади накардаанд. Бинобар ин вакте ки Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам аз хач баргаштанд ба болои минбар баромада гуфтанд:

"أيها الناس إعرفوا لأبي بكر حقه فإنه لم يسؤني
قط" (أخرجه بن مندة)

"Эй инсонхо ҳаққи Абубакрро бидонед! Зеро ки у ба ман ягон маротиба бади накардааст."
(ривояти Ибни Манда)

Махбубтарин шахс ба Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам.

Пайгамбарамон хеле Абубакрро сахт дуст медошанд. Амр ибнил Ос разияллоху анху гуфтанд: Ё расулаллох! Махбубтарин шахс дар назди шумо кист? Пайгамбар гуфтанд: Оиша. гуфт: аз мардон кист? гуфтанд: падари Оиша, яъне хазрати Абубакр. Гуфт сипас ки? Гуфтанд: Умар. (ривояти Бухори ва Муслим)

Ва дар сахехи Бухори Абдуллох ибни Аббос разияллоху анху ривоят карданд ки Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"لو كنت متخذ خليلًا لاتخذت أبا بكر خليلًا"
(رواه البخاري)

Яъне: агар шахсеро барои худ халил мегирифта бошам, Албатта Абубакрро халили худ мегирам. Халил: махбубтарин шахсе ки, ба у касеро дар мухаббат наздик ва баробар карда намешавад... Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам сахари ва бегохи ба хонаи Абубакр омада зиёрат мекарданд. Ва бо Абубакр унс мегирифтанд ва мегуфтанд: бародарам ва дустам. Хазрати Оиша Модари муъминон разияллоху анху гуфтанд: аз он рузе ки акли худро мешиносам, падару модари ман сохиби дин, яъне шахсони диндор буданд. Ва хар руз Пайгамбар

саллаллоху алайхи ва саллам,
сахари ва бегохи ба назди падарам
меомаданд, ва хамрохи падарам
дар хусуси илму дин ва масолехи
мусалмонон сухан мекарданд.
(ривояти Бухори)

Абубакр сазовори муҳаббат

Бандагони Худо! Оё он шахсе,
ки пайгамбарамон уро дуст
медоранд, дуст надорем?
Пайгамбар саллаллоху алайхи ва
саллам гуфтанд:

"نعم الرجل أبو بكر" (رواه الترمذي)

Чи хел хам Абубакр марди хуб
аст. (ривояти Тирмизи)

وقال: "أبو بكر صاحبني و مونسني في الغار"
(رواه احمد)

Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд: Абубакр сохибу анисам дар гор аст. Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ва Абубакр, дар гор ду шахсе ки сеюмини онҳо Оллох Субхонаху ва таъолост. Вакте ки мушрикони дар чустучуи онҳо буданду ба дари гор наздик шуданд, Абубакр гуфтанд:

"يا رسول الله لو أن أحدهم نظر تحت قدميه
لأبصرنا"

Ё расулаллох! Агар якеи онҳо ба зери кадамаш назар кунад моро мебинад. Сипас Пайгамбар гуфтанд:

"ما ظنك يا أبابكر باثنين الله ثالثهما" (رواه البخاري)

"Ту чи гумон дори эй Абубакр, ба он 2- шахсе ки сеюмини онҳо Оллох субхонаху ва таъоло аст."

(р- Бухори)

Ва ин фазилат хос ба Абубакр аст, ки касе аз саҳобаҳо ба у шарик нестанд, Ва Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам дар гор, вақте ки гамгинии Абубакрро диданд гуфтанд:

"لا تحزن ان الله معنا"

Гамгин машав! Оллох таъоло хамроҳи мост. Ва дар он ҷо гайри Пайгамбар ва Абубакр касе набуд. Пайгамбарамон, духтари Абубакрро хонадор шуданд ва маҳбубтарини занҳои расули Акрам саллаллоху алайхи ва саллам Оиша буданд. Пайгамбар

саллаллоху алайхи ва саллам дар огуши духтари Абубакр аз олам чашм пушиданд ва дар хучраи Оиша духтари Абубакр дафн шуданд. ки ин хусусият дар касе гайри Абубакр разияллоху анху ёфт намешавад. Пайгамбарамон Абубакрро ба ду пайгамбар монанд мекарданд ба Иброхим ва ба Исо. (ривояти Муслим)

Ва барои нусрати ин дини Ислом, ба Пайгамбар бо нафсу молашон ёри доданд, хатто ки Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"ما لأحد عندنا يد، إلا كافأناه عليها، ما خلا أبا بكر، فإن له عندنا يدا يكافؤه الله بها يوم القيامة"
(رواه الترمذي)

Касе, ки ба мо неки карда бошад, мо ба у иваз гардонидем ва ба у мукофот додем, гайри Абубакр, пас бар зимаи мо некихои Абубакр хаст, ки Оллох Таъоло ба сабаби он некихо рузи киёмат ба Абубакр мукофот медихад. Ва гуфтанд:

"ان أعظم الناس علينا منا أبوبكر، زوجني بنته، و واساني بماله، و ان خير المسلمين مالا أبابكر، أعتق منه بلالا، و حملني الي دار الهجرة" (أخرجه ابن عساكر)

Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам фармуданд: "Бузургтарин ва бисёртарин шахсе ки ба мо хайрот кард Абу бакр аст, духтарашро ба ман хонадор кард, ва бо молаш нафака кард, ва албатта бехтарин моли мусалмонон моли Абубакр аст, аз

молаш Билолро озод кард, ва маро ба дорул хичрат, яъне ба Мадина овард." (р-ибни Асокир)

Ва 7-нафар гуломхое ки ба сабаби мусалмониашон кофирон азоб медоданд, Абубакр разияллоху анху бо пули худ харида озод карданд. Бинобар ин амалҳои бузурги Абубакр, пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"أبو بكر في الجنة" (رواه الترمذي)

"Абубакр аз ахли чаннат аст." (ривояти Тирмизи) Балки Абубакр, аввалин шахсе ки баъди Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ба чаннат медароянд.

"أما إنك يا ابا بكر أول من يدخل الجنة من امتي" (رواه ابو داود)

"Бидон ки эй Абубакр! ту аввалин шахсе ки аз уммати ман ба чаннат медарои!" (ривояти Абудовуд)

Балки Абубакр, аввалин шахсе ки баъди тамоми пайгамбарон ба чаннат медароянд. Ва аз ин хам бузургтаринаш он аст, ки хазрати Абубакри Сиддик, аз 8-дари чаннат даъват карда мешаванд. Ва ин хусусият ба касе гайри Абубакр собит нашудааст. Абул-аббос (рахматуллохи алайх) гуфтанд. "و لهذا قال من قال من العلماء:

فضائل الصديق خصائص لم يشاركه فيها غيره"

Бинобар ин баъзе олимон гуфтанд ки, фазилатҳои Абубакр хасоис аст, яъне ҳар як фазилате ки Абубакр

доранд, хос дар ҳақи Абубакр аст, касе ба он шарик нест.

Муҳаббати Саҳобагон ба Абӯбакр

Ва Саҳобагони киром, ҳазрати Абубакрро бузург мешуморанд ва дуст медошанд. Умар разияллоху анху вақте ки шуниданд ки, касе Умарро аз Абубакр афзал мешуморад, гуфтанд:

" والله لليلة من أبي بكر و يوم، خير من عمر و
آل عمر "

"Қасам ба номи Худо ки як шабонарузии Абубакр, бехтар аз Умар ва оли Умар аст."

Ва дар назди Саҳобагон мегуфтанд:

"أبو بكر سيدنا و خيرنا و أحبنا الي رسول الله"
(رواه البخاري)

"Абубакр сайиди мо ва бехтарини мо, ва махбубтарини мо ба Расулуллох хастанд." (ривояти Бухори) ва касе ин суханро инкор намекард.

Ибни Умар разияллоху анхумо гуфтанд:

"كنا زمن النبي لا نعدل بأبي بكر أحدا: (رواه البخاري)

"Мо дар замони Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам касеро ба Абубакр баробар намекардем." (ривояти Бухори)

Ва аз чихати сахобагон Абубакрро дустдоштанашон, фарзандони худро бо номи Абубакр ном мегузоштанд. Хазрати Али

(разияллоху анху), яке аз фарзандонашонро Абубакр ном гузоштанд ва дигареро Умар. Хазрати Али (разияллоху анху) гуфтанд:

"لا يفضلني أحد علي أبي بكر و عمر، إلا جلدته
حد المفتري" (اخرجه ابن ابي عاصم)

Маро касе аз Абубакр ва Умар афзал нашуморад. Агар касе маро аз Абубакру Умар афзал гуяд, уро ба хади дуруггуй дарра мезанам. барои он ки, ин сухан дуруг аст, бинобар ин чазои дуруггуйро медихам гуфтанд. (ривояти Ибни Аби Осим)

Ҳукми мухаббати Абубакр

Абул фараҷ ибнил чавзи

(рахматуллохи алайх) гуфтанд:

" كان السلف يعلمون أولادهم حب أبي بكر و
عمر كما يعلمونهم السورة من القرآن "

Салаф, яъне Сахобаҳо ва тобиъину табаъ-тобъин, ба фарзандони худ мухаббати Абу бакру Умарро таълим меоданд, чи хеле ки сураи куръонро таълим меоданд.

фатво:

Хасани Басриро пурсиданд, оё мухаббати Абубакру Умар суннат аст?

Хасани Басри гуфтанд: не, балки фарз аст.

Вафоти Абубакри сиддик

Абубакр 63-сола шуда, дар синни расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам вафот карданд. Ва дар хучраи Оиша хамрохии расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам дафн шуданд. (ривояти Ибни Саъд)

Хонандагони азиз! ин буд баъзе аз фазилатҳои Абубакри сиддик разияллоху анху. Пас ҳаққи соҳиби расулуллох саллаллоху алайхи ва салламо бидонед ва хураматӣ уро ба ҷо оред.

Амири Муъминон Умар ибни Хаттоб

В а бехтарини Сахобагон, балки бехтарини фарзандони одам, баъди Пайгамбарону баъди Абубакр, ва махбубтарини сахобахо ба расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам баъди Абубакр, Амири муъминон, Абу Хафс Умар ибни Хаттоб ибни Нуфайл, разияллоху анху ва арзох хастанд.

Сифатҳои Умар

Сохиби хайбати бузург, шахсе ки шайтон аз у мегурезад, 2-юмини хулафои рошидин, шаҳиди

меҳроб, башоратдодашуда ба чаннат, Соли шашуми беъсат, Исломи азизро қабул карданд. Абдуллох ибни Масъуд разияллоху анху гуфтанд:

"ما زلنا أعزة منذ اسلم عمر" (رواه البخاري)
Аз он рузе ки Умар Исломо қабул кард, мо азиз ҳастем. яъне, пеш аз Исломи Умар, саҳобагон аз чониби душманони Худо бисёр азият медиданд. Ва аз чихати хавфи мусалмонон аз мушрикони Оллох Таъоло пеш аз исломи Умар ошкоро ибодат карда нашуда буд,. Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам фармуданд:

"ان الله جعل الحق على لسان عمر و قلبه، و هو الفاروق فرق بين الحق و الباطل، فعبد الله جهرا ولم يعبد جهرا قبل ذلك"

(أخرج ابن سعد في الطبقات)

"Оллох Таъоло хакро ба дилу забони Умар гузоштааст, Умар форук аст, байни хакку ботил чудо кард, хатто Худованд ошкоро ибодат карда шуд, ва пеш аз ин ошкоро ибодат карда нашуда буд."

(ривояти ибни саъд)

Абдуллох ибни Масъуд гуфтанд:

"و لقد رأيتنا وما نستطيع أحدنا ان نصل الى البيت حتى اسلم عمر"

"Ва мо мусалмонон, ба хонаи Каъба расида наметавонистем, то он вакте ки Умар исломро қабул кард. Умар разияллоху анху баъди 6-соли пайгамбар шудани хазрати Мухаммад алайҳис салоту вас салом Исломро қабул карданд. Ва дар он руз 27-сола буданд. Ва

Исломи Умар баъди 39 ё 40 марду
11-зан буд.

Хонандагони азиз! Бубинед ки
дар муддати 6-соли пайгамбари,
50-нафар мусалмон шудасту
халос. Ва вақте ки хазрати Умар
разияллоху анху Исломо қабул
карданд, мусалмонон хеле хурсанд
шуданд ва Илом дар Макка зохир
шуд.

Фазилати умар

Ҳақиқатан, дар фазли Умар
разияллоху анху аз болои 7-кабат
осмон ваҳйи Илоҳи омадааст. Аз
он ҷумла, Пайгамбар саллаллоху
алайҳи ва саллам гуфтанд:

"لو كان بعدي نبي لكان عمر" (رواه احمد و
الترمذي و الحاكم و صححه الالباني)

"Агар баъди ман касе пайгамбар мешуд, албатта Умар пайгамбар мешуд.

Ва Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"لو نزل عذاب من السماء ما نجا منه الا عمر"
"Агар аз осмон ягон азоб ояд, гайри Умар касе начот намеёбад."

Ва дар сахехи Бухори аз хадиси Абу-Хурайра разияллоху анху омадааст ки Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"لقد كان فيمن كان قبلكم من الامم محدثون،
فان يكن في أمتي أحد فانه عمر" (رواه
البخاري)

"Дар умматони гузашта, шахсоне буданд, ки ба дили онҳо ҳақ илҳом карда мешуд. Агар аз уммати ман ягон шахс аз онҳо бошад, пас он Умар аст."

Чанд маротиба ба Пайгамбар саллаллоху алайҳи ва саллам маслиҳат доданд, сипас Куръон нозил шуда суҳани Умарро тасдиқ мекард. Бинобар ин уламо зикр карданд ки Умар разияллоху анху дар 30-масъала ба ваҳй мувофиқат кардаанд. Аз он ҷумла, вақто ки Абдуллох ибни Убай ибни Салул, сардори мунофикон вафот кард, писари Абдуллох ибни Убай омада аз Расулуллох саллаллоху алайҳи ва саллам талаб кард ки курташонро ба падараш диҳанд,

то ин ки бо либоси мубораки
Расулуллох саллаллоху алайхи ва
саллам падарашро дафн кунад,
Чобир разияллоху анху мегуянд:

"ما سئل رسول الله شيئاً قط، فقال لا" (رواه
مسلم)

Вакте ки расулуллох саллаллоху
алайхи ва саллам чизе пурсида
мешуданд, Ягон маротиба не
намегуфтанд.(ривояти Муслим)

Ва либоси худро доданд, ва ба
намози чаноза хондан шуруъ
карданд ки, Умар разияллоху анху
гуфтанд: Ё расулаллох! ба у
намози чаноза мехонед? холо он
ки у мунофиқ аст, Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам
гуфтанд: Оллох Таъоло ба ман
لا أو لا ان تستغفر لهم أو لا

تستغفر لهم ، ان تستغفر لهم سبعين مرة فلن يغفر
الله لهم"

Худованд гуфт: эй Пайгамбар!
Агар шумо ба кофирон хох
истигфор пурсед, хох напурсед ва
агар 70-бор истигфор пурсед хам,
харгиз Оллох Таъоло кофиронро
намебахшад. Дар ин оят, Оллох
субхонаху ва таъоло Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва салламо ба
мунофикону кофирон аз истигфор
гуфтан манъ накард, лекин гуфт,
ки истигфори шумо ба онҳо фоида
намедихад. Бинобар ин,
Расулulloх саллаллоху алайхи ва
саллам ба хотири писари
Абдуллох ибни Убай, ки мусалмон
буд, ба падараш намози чаноза
хонданд. Умар гуфтанд: мо низ

хамрохии Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам ба у чаноза хондем, сипас Оллох Субхонаху ва таъоло оят нозил кард:

"و لا تصل على أحد منهم مات أبدا، و لا تقم على قبره انهم كفروا بالله و رسوله و ماتوا وهم فاسقون" (سورة توبة-84)

Маънои оят чунин аст: ба касе аз кофирон хеч гоҳ Намози чаноза ва дуъо накунад! Ва ба дафни кофирон ва ба зиёрати кабри онҳо наравед! зеро ки онҳо ба Оллох Таъоло ва ба Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам кофир гузаштанд.

Ва дар Сахеи Бухори аз Анас ибни Молик разияллоху анху омадааст ки, хазрати Умар ба Пайгамбар саллаллоху алайхи ва

саллам гуфтанд: ё расулаллох! Ба назди шумо неку бад медарояд, хуб мешуд ки модарони муъминонро, яъне хамсаронатонро ба пушидани хичоб амр мекардед, сипас Оллох Таъоло ояти хичобро нозил кард.

Муҳаббати Саҳобагон ба Умар

Саҳобагони киром, хазрати Умарро дуст медоштанд. Абубакри сиддик разияллоху анху гуфтанд:

"ما على وجه الأرض أحد أحب الي من عمر"
(اخرجه ابن عساكر)

Дар руи замин, касе нест ки аз Умар ба ман махбубтар бошад. (ривояти ибни Асокир)

Абубакр разияллоху анху пеш аз вафоташон мусалмононро васият карданд ки, баъди ман Умар халифа шавад, пас касе ба Абубакр гуфт:

"ماذا تقول لربك و قد وليت عمر؟"

Эй Абубакр, ба Парвардигоратон чи мегуед ки, шумо Умарро халифа гузошта рафтед. Абубакр гуфтанд:

"أقول له، وليت لهم خيرهم" (اخرجه ابن سعد)

Ба парвардигорам мегуям ки, ба мусалмонон бехтарини онхоро халифа кардам. (ривояти Ибни саъд)

Анас разияллоху анху гуфтанд:
Марде ба назди Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам
омада гуфт: ё Расулаллох! Киёмат
кай мешавад? Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам
гуфтанд: ба киёмат чи омода
карди?

гуфт: чизе не, гайри ин ки ман
Худою Пайгамбарро дуст
медорам.

Пас Пайгамбар (саллаллоху алайхи
ва саллам гуфтанд:

"Ту хамрохии шахси дустдоштаат
мешави!"

яъне, хамрохии Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам дар
чаннат мебоши. Анас разияллоху
анху гуфтанд: мо ба ягон чиз

хурсанд нашуда будем, чи хеле ба ин сухани Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам хурсанд шудем. Вакте ки гуфтанд, ту дар охират хамрохии дустдоштаат мебоши. Анас гуфтанд: Пас ман Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам, ва Абубакру Умарро дуст медорам, ва умед мекунам ки ба сабаби онхоро дуст доштанам, дар чаннат бо хамрохии онҳо бошам, агарчанде ки мисли онҳо амал карда натавонам хам.

Муҳаббати Расулуллох ба Умар

Ва расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам умарро дуст

медоштанд ва духтари умар
Хафсаро хонадор шуданд. Ва
Пайгамбар саллаллоху алайхи ва
саллам Умарро ба 2-пайгамбар
монанд мекарданд, ба Нуху ба
Мусо. (ривояти Муслим)

Қиссаи вафоти умар

Имом Бухори дар қиссаи мавти
Умар разияллоху анху аз Амр
ривоят карданд, ки Амр
разияллоху анху гуфтанд: Мо дар
саф, дар намози бомдод чамъ шуда
будем, ва байни ману байни Умар,
Абдуллох ибни Аббос буд. Ва
Умар байни сафҳо гузашта

мегуфтанд: (استووا) яъне
сафхоро рост гиред!

ва бинанд ки сафхо рост аст, пас
пеш мегузаштанд ва Аллоху
Акбар гуфта ба намоз шуру
мекарданд, ва гоҳо сураи Юсуф ё
Нахл ё ба монанди инҳо сураҳои
дарозро кироат мекарданд. Вакте
ки он руз Аллоху Акбар гуфтанд,
сукут карданд, хатто ки шундама
ки гуфтанд:

"قتلني أو أكلني الكلب"

"Маро саг хурд, ё ба катл
расонид."

намози бомдод ки, дар торики буд
ва дар он замона чарог набуд. Абу
Луълуъаи мачуси лаъанахуллох
бо як ханчар (як корде, ки 2-
тарафаш тезу мобайнаш чои даст

буд,) хазрати Умарро бо баробари Аллоху Акбар гуфтан зад. Ва баъди ин ки Умарро зад, аз пеши касе гузарад уро бо кордаш мезад, хатто ки 13-нафарро корд зад, 7-нафари онҳо вафот карданд, ва боки чарохатдор шуданд, ҳамма дар намоз буд, ва яке аз мусалмонон, ба болои он мачуси лаънатуллохи аълайх чомаи худро партофт, мачуси гумон кард, ки уро мусалмонон дастгир карданд, ва дар ҳол ба ҳудаш корд зад ва ҳудашро низ ҳалок кард, То ин ки азоби дунёро пеш аз азоби охират чашад. Ва Умар разияллоху анҳу аз қафо, Абдурахмон ибни Авфро ба чои худ кашиданд. Онҳое, ки дар қафои Умар буданд, инро

диданд, аммо онхое ки дар атрофи
масчид буданд, чизеро
намедонистанд, гайри ин ки овози
Умарро гум карданд, ва
Субхоналлох Субхоналлох
мегуфтанд, то ин ки кироат баланд
шавад. Сипас Абдуррахмон ибни
Авф намозро сабуктар тамом
карданд. Вакте, ки намоз тамом
шуд, Умар гуфтанд! "эй ибни
Аббос! Бубин, маро ки куштан
хост," Абдуллох ибни Аббос
омада гуфтанд: гуломи мугира
яъне Абу Луълубаи мачуси.
Умар гуфтанд: Худо уро халок
кунад, дар хакикат ба у некихо
карда будам. Хамд ба Оллох
Таъоло ки марги маро ба дасти
марде ки даъвои мусалмони дорад

нагардонид, яъне: Алхамдулилох
ки маро марди мусалмон ба катл
нарасонид.

Пас Сахобагон Умарро ба
хонашон бардошта бурданд. Амр
разияллоху анху мегуянд: мо низ
рафтем ва гуё ки ба мардум аз ин
дида дигар мусибат наомадааст. Ба
Умар шир доданд, ки шир аз чои
чарохат берун баромад, табибон
донистанд ки у вафот мекунад,
сипас Умар ба писарашон
гуфтанд: эй Абдуллох ибни Умар!
ба назди Оиша рав ва бигу! Умар
ба ту салом мегуяд. Амири
муъминон нагуй! зеро ки ман
баъди имруз амири муъминон
нестам, ва бигу ки Умар аз ту

рухсат мепурсад ки, бо хамрохии
Пайгамбару Абубакр дафн шавад.
Пас Абдуллох ибни Умар ба назди
Оиша рафтанд, ки Оиша гирия
мекарданд. Гуфтанд: Умар ба ту
салом мегуяд ва аз ту ичозат
меурсад ки хамрохии сохибонаш
дафн шавад. Модари муъминон
Оиша разияллоху анхо гуфтанд:
ин маконро барои худам мехостам,
лекин Умарро аз худам мукаддам
медонам. Абдуллох ибни Умар
баргаштанд, Сахобахо ба Умар
гуфтанд: Абдуллох ибни Умар
омад.

Умар гуфтанд: маро шинонед!
пас Умарро як мард ба худаш такя
кунонид. Умар гуфтанд: чи хабар
оварди? Абдуллох ибни умар

Гуфт: чизи дустдоштаатонро эй
амири муъминон ичозат дод. Умар
гуфтанд: Алхамдулиллох аз ин
дида дигар кори мухим надоштам.
Агар ман вафот кунам, маро
бардоред ва ба Оиша салом дех ва
бигу ки Умар бори 2-юм ичозат
мепурсад, агар ичозат дихад маро
дароред, ва агар ичозат надихад
маро ба кабристони мусалмонон
баред! Ва хамин тавр Умар низ аз
дунё гузаштанд, ва мегуфтанд хар
руз дар байни мардум овозае
мешавад, ки имруз фалони аз дунё
гузашт ва як рузе меояд, ки Умар
низ аз дунё мегузарад, ва он руз
хам омад.

Умар шахси чаннати аст

Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам дар ҳаққи умар чунин гуфтанд:

عمر في الجنة (رواه الترمذي)

Умар аз аҳли чаннат аст. (ривояти Тирмизи)

Ва Умар разияллоху анху дар синни 63-солаги дар сини пайгамбару Абубакр вафот карданд, ва ҳамроҳии онҳо дафн шуданд. Оллох таъоло аз умар Розӣ шавад.

Амири Муъминон Усмон ибни Аффон

Ва сеюмини хулафои рошидин, сахттарини уммати ислом аз руи

шарму хаё, чамъкунандаи
Куръони Карим, шавхари 2-
духтари Расулulloх саллalloху
алайхи ва саллам, сохиби ду
хичрат, хичрате ба хабаша ва
хичрате ба Мадина, шахсе, ки
фариштахо аз у шарм медоранд,
рузхо рузадору шабхо намозгузор,
башоратдодашуда ба чаннат,
Амири муъминон, Усмон ибни
Аффони зиннурайн, разияллоху
анху ва арзох.

Дар аввали Ислом, ба сабаби
даъвати Абубакри Сиддик
разияллоху анху Исломи азизро
кабул карданд. Рукайя духтари
Расулulloх саллalloху алайхи ва
салламо хонадор шуданд, ва соли
дуюми хичри, Рукайя аз дунё

гузаштанд, сипас Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва саллам
Умми Гулсум ном духтарашонро
ба Усмон хонадор карданд,
бинобар ин баъзе ахли илм
мегуянд, ки дар таърихи
Пайгамбарон ягон шахсе нест ки
ба як пайгамбар ду бор домод
шуда бошад гайри Усмон, ва
барои ин хам зиннурайн гуфта
мешуданд, яъне сохиби ду нур.

Мухаббати Қурайш ба Усмон

Қурайшихо Усмонро хеле дуст
медоштанд, хатто занхо, кудакони
худро хитоб карда мегуфтанд:

"أحبك و الرحمن حب قریش لعثمان"

Яъне: касам ба номи Худо ки, туро
дуст медорам, чи хеле ки
Курайшихо Усмонро дуст
медоранд.

Башоратҳои пайғамбар ба Усмон

Пайғамбар саллаллоху алайхи
ва саллам Усмонро чанд маротиба
ба чаннат башорат доданд,
аз чумла: вакте, ки ба назди
Расулуллох омада ичозат
пурсиданд: Абу Мусои Ашъари
разияллоху анху ба Пайғамбар
саллаллоху алайхи ва саллам
гуфтанд, ё Расулаллох Усмон
ичозат мепурсад, Расулуллох

саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"انذنه و بشره بالجنة مع بلوى ستصيبه"
(رواه البخاري)

"Ба у ичозат дех ва уро ба чаннат башорат дех. Бо хамрохии мусибатхое, ки ба сараш меояд."

Ва Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"من حفر بئر رومة فله الجنة، فحفره عثمان"
(رواه البخاري)

"Ки барои мусалмонон чохи Румаро мехарад? касе, ки бихарад барои у чаннат аст, сипас Усмон разияллоху анху хариданд."
(рмвояти Бухори)

Вакте ки хазрати Усмонро Мисрихо аз масчид манъ карданд, Усмон ба онҳо гуфтанд:

"هل تعلمون أن المسجد ضاق بأهله، فقال رسول الله: من يشتري بقعة آل فلان، فيزيدها في المسجد بخير منها في الجنة، فشتريتها من صلب مالي، فانتم اليوم تمنعونني أن أصلي فيها"

Oё медонед ки дар замони расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам масчид ба ахлаш танги кард? сипас расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд: ки хонаи фалониро бо пули халоли худ харида ба масчид изофа мекунад? Пас мукофоташ ба ивази он макон, дар чаннат беҳтар аз он дода мешавад. Сипас бо пули халоли худ харидам, акнун шумо эй мисриҳо имруз маро аз намоз хондан дар масчид манъ мекунед? пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам гуфтанд:

"عثمان في الجنة" (رواه الترمذي)

Усмон аз ахли чаннат аст.

(Ривояти Тирмизи)

Бандагони Худо! кори одди нест, ки инсон дар дунё зиндаги мекунад, ва у аник медонад ки бозгашти у ба чаннат аст, оё аз ин дида фазилати бузург хаст?

Ҳучуми мисрихо ба Усмон

Дар ҳаққи Усмон, мунофиқон тухматхое карда буданд, бинобар ин баъзе Мисрихо бо нияти катли Усмон ба Мадина омаданд, ва атрофи хонаи Усмонро ихота карданд. Саҳобагони киром барои ҷанги мисрихо чамъ шуданд, сипас ҳазрати Усмон разияллоҳу алайҳи ва ҷаҷалиҳи ба саҳобагон касам хурда

гуфтанд ки, аз ин амал боз истед. Усмон разияллоху анху нахостанд, ки ба сабаби хаёташон хуни мусалмонхо резад. Ва як шаб хоб диданд ки Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам бо хамрохии Абубакру Умар нишаста буданд ва пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам ба Усмон гуфтанд:

"أفطر عندنا الليلة يا عثمان"

"Эй Усмон, имшаб бо хамрохии мо ифтор кун."

Усмон разияллоху анху донистанд ки, ба онхо хоханд расид яъне: вафот мекунанд, сипас он сахари руза гирифтанд, то ин ки бегохи бо хамрохии Расулуллох ва Абубакру Умар хамрох ифтор кунанд. Ва дар он руз Усмон

разияллоху анху аз чониби мисрихо кушта шуданд, ва он руз рузадор буданд. Оллох Субхонаху ва таъоло аз Усмон рози шавад.

Амири Муъминон Али ибни Абитолиб

Ва чохорумини хулафои рошидин, Али ибни Аби Толиб, писари амаки Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам, ва домоди Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам, падари наберагони Расулуллох, Хасан ва Хусейн, шахсе, ки Оллох Таъоло ва Пайгамбараш уро дуст медорад ва у Оллох Таъоло ва пайгамбарашро дуст медорад,

шахсе, ки Расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам аз дунё аз у рози шуда гузаштанд, шахсе, ки уро муъмин дуст медорад ва мунофиқ бад мебинад. Манзалаи Али дар назди Расулуллох, саллаллоху алайхи ва саллам мисли манзалаи Хорун дар назди Мусо алайхиссалоту вас салом аст. Шахсе ки бо шучоъату хитобату балогат машхур буданд, баъди вафоти Усмон разияллоху анху ба мусалмонон халифа шуданд, подшохи одилу козии бохикмат, умар разияллоху анху гуфтанд:

أقضاننا علي (رواه البخاري)

"Қозитарини мо Али хастанд"
(ривояти бухори)

Сохиби фаҳми дақику кудрати
конеъкунанда дар як руз ба сабаби
даъвати хазрати Али разияллоху
анху тамоми шаҳри Ҳамадон дини
мубини Исломо қабул карданд,

Фазилати Али

Фазилату манокиби ҳазрати Али
разияллоху анху машхур аст.
Хатто ки Имом Аҳмад
(рахматуллохи алайх) чунин
гуфтанд: дар ҳаққи ягон саҳоба
мисли хазрати Али разияллоху
анху фазилати бисёр собит
нашудааст.

Ва Расулуллох саллаллоху алайхи
ва саллам Хазрати Алиро ба
чаннат башорат доданд:

"علي في الجنة" (رواه الترمذي)

"Али дар чаннат аст. (Ривояти имом Тирмизи)

Хонандагони азиз! Имоми Аъзам, имом Абу Ханифа (рахматуллохи алайх) дар "фикхи акбар" чунин гуфтанд:

Афзалтарини инсонҳо баъди пайгамбарон, Абубакри Сиддик хастанд,

сипас Умари форук,
сипас Усмони зиннурайн
сипас Алии муртазо.

Оллох таъоло, аз чамии онҳо рози шавад. Тартиби фазилати онҳо, айнан тартибашон дар хилофат аст. Аввал Абубакр, сипас Умар сипас Усмон сипас Али. Абул-аббос гуфтанд:

"من طعن في خلافة أحد من هؤلاء، فهو أضل
من حمار أهله"

"Касе, ба хилофати якеи онҳо таъна занад, пас у аз хари хонагиаш ҳам гумрохтар аст."

Ба хилофати онҳо таъна задан ин аст ки, масалан Абубакр ба халифаги сазовор нест гуяд, бояд фалони ба чои у халифа мешуд, ва ба монанди ин суханҳо, ба хилофати онҳо таъна аст."

Афзалият байни саҳобагон

Бо иттифоки уламо, бехтарини Саҳобагон хулафои рошидин хастанд.

Хулафои рошидин, Абубакру умару Усмону Али хастанд.

Сипас 6-нафроне ки ба чаннат башарот дода шуданд: ки онҳо:

Талха ибни Убайдиллох, Зубайр ибни Аввом, Абдуррахмон ибни Авф, Саъд ибни аби вақкос, Саъид ибни Зайд, ва Абу-убайда ибни Чаррох, Хастанд. (Хадис дар сунани Тирмизи, ва ибни Моча аст)

Чахор нафар хулафои рошидин ва боқимонда шаш нафарони ба чаннат башаратдода шудагонро, ашараи мубашшара мегуянд, яъне даҳ шахсони ба чаннат башарат дода шуда, барои он ки Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам инхоро ба чаннат башарат додаанд.

Мухаббати Олимон ба даҳ ёрони бихишти

Ва аз чихати дустдоштани Олимон, даҳ ёрони бихиштиро, фарзандони худро бо номи онҳо ном мегузоштанд, Мухаддисон, ба монанди Хасан ибни арафах яке аз устозони Имом Тирмизи ва Ибни Дакикил ид (рахматуллохи алайх) ҳар яки онҳо даҳ номи фарзандони худро бо номи даҳ ёрони бихишти ном гузоштанд. Абубакр ибни Абудовуд баъди ин ки фазилати 10-шахсони бихиштиро баён карданд чунин гуфтанд:

"و قل خير قول في الصحابة كلهم"

Эй мусалмонон! Дар ҳаққи ҷамаъаи Саҳобагон суҳанҳои неқ бигӯед! Яъне, суҳани неқи шумо, ҷамаъат

дар ҳаққи даҳ ёрони бихишти
Нашавад. Балки, дар ҳаққи тамоми
Саҳобагон суҳанҳои нек бигуед.

"و لا تك طعانا تعيب و تجرح"

Саҳобогони киромиро таъна
назанед, ва онҳоро айб накунад!

Азият ҳаром аст

Мухтарам Хонандагон! Оллоҳ
таъоло ба муъминон, азият додани
хамдигарро ҳаром гардонид. ҳоҳ
бо ҳақорату дашном додан бошад
ҳоҳ, гайбату ҳамзу ламз бошад.
Худованд гуфт:

"ويل لكل همزة لمزة"

Вайл бод, ба ҳар як шахсе ки
мусалмононро бо суҳан ё бо
ҳаракатҳои ҳарҳела масҳара

мекунад, вайл водие дар чаханам аст.

ва дар сураи Аҳзоб Оллох таъоло гунохи онхое ки мусалмононро тухмат мекунанд хабар дода гуфт: "و الذين يؤذون المؤمنين و المؤمنات بغير ما اكتسبوا فقد احتملوا بهتاناً و اثماً مبيناً" {سورة الأحزاب: 57}

Оллох таъоло мегуяд: онхое ки Муъминону Муъминазанхоро азийят медиханд, бо амали ичро накардашон онхоро тухмат мекунанд, дар хакикат тухмат ва гунохи ошкоро бардошт кардаанд. Ин ваъид ба шахсе ки муъминонро азийяту дашном медихад, пас чи бошад гунохи он шахсоне ки Сахобагони Киромро тухмат мекунанд, ва онхоро Хакорату

дашном медиханд. Дар хакикат Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам аз хакорату дашном додани Сахобагони киром, умматро нахй карданд. Абу Саъиди Худри разияллоху анху ривоят карданд ки Пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам фармуданд:

"لا تسبوا أصحابي، لا تسبوا أصحابي،
فوالذي نفسي بيده لو أن أحدكم أنفق مثل أحد
ذهبا ما أدرك مد أحدهم و لا نصيفه " (متفق
عليه و اللفظ لمسلم)

Расулуллох гуфтанд: Сахобаҳои маро хакорат накунед! Сахобаҳои маро хакорат накунед! Касам ба он зоте ки чони ман дар дасти уст, агар якеи шумо мисли кухи Ухуд тилло садака кунад, бар як каф садакаи онҳо баробар намешавад,

ва на ба ними кафи онҳо. (р-
Бухори ва Муслим)

Имом Абуханифа (рахматуллохи
алайх) дар васийяташон гуфтанд:

"و يحبهم كل مؤمن تقى، و يبغضهم كل منافق
شقى"

"Ва Сахобагонро хар як муъмини
Худотарс дуст медорад, ва хар як
мунофики бадбахт бад мебинад."

Ва ин сухани Имоми Аъзамро,
Имом Тахови дар "Ақидаи
Тахови" икром карда чунин
гуфтанд:

"و حبهم دين و ايمان واحسان، و بغضهم كفر و
نفاق و طغيان".

Мухаббати Сахобагон дину имону
ихсон аст, яъне ибодат аст, ва бад
дидани Сахобагон куфру нифоку
аз хад гузаштан аст. Ва Имом

Тахови дар икрори мазхаби Имом
Абуханифа чунин гуфтанд:

"و من أحسن القول في أصحاب رسول الله و
أزواجه الطاهرات من كل دنس و ذرياته
المقدسين من كل رجس فقد برئ من النفاق"

Яъне, касе ки дар ҳаққи
Саҳобағони Пайгамбар саллаллоҳу
алайҳи ва саллам, ва дар ҳаққи
хамсарони поки расулуллоҳ ва
фарзандонашон суҳанро неқ
кунад, ҳақиқатан аз нифоқ пок
мешавад.

Як мард Имом Абу-юсуф
(рахматуллоҳи алайҳ)ро пурсид
ки, дар ҳаққи шумо мегуянд ки,
шумо шаҳодати он шахсе ки
Саҳобағонро дашном медихад
қабул мекунед? Имом Абу-Юсуф
(рахматуллоҳи алайҳ) ки шогирди

бузурги Имоми аъзам буданд ва
Кози буданд дар ҷавоб гуфтанд:

"ويحك هذا أحبسه وأضربه حتى يتوب"

Вой ба холи ту Ин хел шахсро
ман то тавба карданаи хабс
мекунам ва мезанам. Ва Имом
Абуханифа (рахматуллохи алайх)
дар Фикҳи акбар чунин гуфтанд:

"ولا نذكر أحدا من صحابة الرسول الا بخير"

Чамиъи Сахобаҳои Пайгамбар
саллаллоху алайхи ва салламро бо
гайри сухани нек зикр намекунем.
Яъне, фақат дар ҳаққи Сахобагон
сухани нек мегуем ва ҳеҷ гоҳ дар
ҳаққи онҳо сухани бад намегуем.

Хонандагони азиз! Ин аст
суханҳои Имоми мо дар ҳаққи
Сахобагони қиром, ва Имом

Тахови дар иккори Мазхаби Имом
Аъзам чуни гуфтанд:

"و نحب أصحاب رسول الله صلى الله عليه و
سلم ولا نفرط في حب أحد منهم، و لا نتبرأ من
أحد منهم"

Ва мо тамоми Сахобагони
Пайгамбарро дуст медорем, ва дар
дуст доштани якеи онҳо аз ҳад
намегузарем, Ва инчунин аз ягон
сахобаҳо безор намешавем, яъне:
якеи онҳоро аз дараҷаи ҳудаш
боло ҳам намебардорем, ва аз
дараҷаи ҳудаш поён ҳам
намефарорем. Бояд ки ҳамин тавр
шавад, шариъти ислом моро амр
мекунад ки, Касеро аз ҳаққи
ҳудаш паст назанем ва инчунин
Касеро аз ҳаққи ҳудаш боло
набардорем.

Сахобагон низ бандаҳои Худо
Хастанд, ва ҳамаи онҳо зиёда аз
1300-сол пеш аз дунё гузашта
рафтанд, аз қабри якеи онҳо ёри ва
мадад пурсида намешавад, балки
тамоми ҷизро, аз он зоте ки ба
хамма қор қодир аст аз у пурсида
мешавад, яъне аз Оллоҳ
Субҳонаху ва таъоло.

Хонандағони азиз!

Дар тамоми амалҳо ба саҳобаҳо
пайрави қунед! Абдуллоҳ ибни
Аббос разияллоху анхумо аз синни
10-солағиашон намози таҳачуд
мехонданд.

Ва Абдуллоҳ ибни умар аз синни
14-солағи то охири ҳаёташон, ки
100-сола шуда вафот қарда

буданд, намози тахуччудро ягон маротиба тарк накарда буданд.

Ва Абухурайра разияллоху анху 5374-хадисҳои мубораки расулуллох саллаллоху алайхи ва салламро аз худ карда ба уммат расониданд, ва Модари муъминон Оиша разияллоху анҳо вақте ки расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам аз дунё гузаштанд 18-сола буданд, ва аз расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам 2210 хадис ривоят карданд.

Ва Анас разияллоху анху 10-сол ба пайгамбар саллаллоху алайхи ва саллам хидмат карданд.

Ва Абӯдардоъ разияллоху анху дар димишк ҳар рӯз ба 3000 нафар куръон таълим медоданд.

Ва самура ва рофиъ дар синни 15-солагиашон дар газваи ухуди иштирок карда буданд.

Ва амр ибнил Оъс разияллоху анху як руз руза медоштанд, ва як руз руза меҳурданд.

Ва Билол разияллоху анху ҳар вақто ки таҳорат шикастанд, таҳорат мекарданд ва ҳар вақто ки таҳорат карданд, 2-рақъат намоз меҳонданд.

Муҳаббати саҳобагон ба Расулуллоҳ

Ва Саҳобагони қиром ҳеле расулуллохро дуст медоштанд, агар онҳоро амр кунанд, барои иҷрои амри расулуллоҳ саллаллоху алайҳи ва саллам

шитоб мекарданд, ва агар сухан гуянд. бо диккат гуш мекарданд, ва ба дини расулуллох саллаллоху алайхи ва саллам, чизи дар дин набударо намеदारоварданд, ва ба Оллох таъоло чизеро шарик намеоварданд.

Шумо низ мисли онҳо амал кунед ва мисли онҳо имон биёред ва ба монанди онҳо эътиқод кунед!

Худованд гуфт:

"فان آمنوا بمثل ما آمنتم به فقد اهدوا وان تولوا
فانما هم في شقاق"

"Ва агар мардум мисли шумо саҳобагон имон оранд, мисли шумо эътиқод кунанд, дар хақиқат хидоят ёфтаанд, ва агар аз имон овардан ба мисли шумо руй гардонанд, ба монанди шумо

этикод накунанд, албатта онҳо дар чудои хастанд."

Яъне мисли шумо нестанд.

Насиҳат

Бандагони Худо!

- Дар суханҳои худ, ростгуйро лозим гиред аз чумлаи сиддикон мешавед.
- Ва ба халки Худо неки кунед, ки бо неки кардан ба халк, гамгиниҳо хурсанди мешавад ва машакатҳо осон мешавад.
- Ва барои розигии Оллох таъло, аз пулу молатон садака кунед, гуноҳҳои шумо бахшида мешавад.

- Ва факат бо пули халол кифояги кунед, ба молатон барака дода мешавад.
- Ва аз мардум пулу мол напурсед, азизтарини онҳо мешавед.
- Аз дунё пархез кунед, дунё руи худро ба хок молида меояд.
- Ва ба кадри якину имон, дарачаҳо дар чаннат бардошта мешавад.
- Ва аз илми раббони таълим гиред, илм шиори мувафакон аст.
- Хаётатонро ба розигии Худо истифода баред, хушбахттарини инсонҳо мешавед.

- Амонатнигаҳдор шавед, окибати неки ба шумо мешавад.
- Ва рузаю намозу садакаю таом додану аёдати беморону ба чаноза рафтанро бисёр ба анҷом расонед, аз ҳашт дари чаннат даъват мешавед.
- Мулоими ва афви мардумро, ба худ сифат гиред, Худованд аз шумо афв мекунад.
- Ва саҳобағони киромро бузург шуморед ва онҳоро дуст доред, ва ба амалҳои онҳо шукр бигуед ва дар ҳаққи онҳо розигии Худоро пурсед, дар чаннат ҳамроҳии онҳо мешавед.

- Ва аз гуноҳ парҳез кунед! ки тамоми балоҳо ва нохушиҳо ба сабаби гуноҳ меояд: ва гуноҳро ҳакир нашуморед, ки шайтон, ба сабаби тарки як сачда аз дарачаи оли ва макоми баланд партофта шуда шайтони рачим шуд, ва Одам алайҳис салоту вас салом аз чаннат ба сабаби як гуноҳ бароварда шуданд, ва зане ба сабаби азоб додани гурба ба дузах даромад, ва як марде изорашро дароз карда дар руи замин бо худ таачуб карда роҳ мегашт, ки уро замин ба худ дар кашид, пас вай то рузи киёмат ба каъри замин рафта мегирад.

- Ва Бо гуноҳ неъматҳо аз даст меравад, ва корҳо мушкил ва машақат мешавад.
- гуноҳ аз умру ризки банда баракаро мебардорад.
- Ва Оллоҳ Таъоло гунаҳкоронро хур мегардонад.

Хотима

Ва дар охир аз Оллоҳ субҳонаху ва таъоло мепурсам ки нависандаю хонандагонро пайравони Расулуллоҳ ва саҳобагони киром гардонд.

و صلى الله تعالى علي خير خلقه محمد و علي
 آله و اصحابه اجمعين،
 و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين.

Бо калами Абулқосим Сўҳроб
ибни Домло ибни Одили
Конибодоми рузи сешанбе
таърихи 14.11.06 ба охир расид.

معرفة النبي ﷺ وأصحابه

وأصحابه

باللغة الطاجيكية

تأليف

سهراب براتفوف

المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات في شرق جدة

جدة - طريق مكة القديم - كيلو ١٣ خلف شركة الراجحي المصرفية ص. ب. : (١٠٢١٣٧) / جلدة : (٢١٢٢١) هاتف : (٦٢٠٠٠٠٥)

فاكس : (٦٢٤٠٢٩٨) القسم النسائي : (٦٢٤٤٤٤٢) رقم الحساب العام : (٧٠٧٤٠٠) شركة الراجحي المصرفية فرع ١ : (٣٧٨)

